

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
And
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LC 0501 : LEGAL AND CONSTITUTIONAL HISTORY
(2017 Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
 - 3) Answer any three questions from Part C. Each question in Part C carries 05 Marks.*
-

PART –A

[3X15 =45]

- Q.1) “The judicial institutions in the town of Madras before 1726 developed in three stages.” Elucidate.
- Q.2) Enumerate the provisions of Charter of 1726. Analyse its defects. How these defects were removed by the Charter of 1753
- Q.3) Discuss the Raja Nand Kumar case in the background of Indian Legal History. Point out those reasons on the basis of which historians had termed it as “Judicial murder.”
- Q.4) State the facts, arguments, decision and principles of law laid down in Patna Case.
- Q.5) A great step forward was taken in the Indian Legal History when the Supreme Court of Judicature was created at Calcutta under regulating Act of 1773”. Critically examine the establishment and working of the Supreme Court at Calcutta.

PART- B

[2X10=20]

- Q.6) Discuss in details the judicial plan of Lord Cornwallis.
- Q.7) Discuss in details the jurisdiction of the Federal Court.
- Q.8) Explain the role of Privy Council in Indian Legal System? Are the decision of Privy Council still relevant in the administration of justice in independent India? Comment.
- Q.9) What do you understand by Adalat System? Discuss judicial reforms that were introduced by Warren Hasting in Bengal, Bihar and Orissa.

PART -C

[3X5=15]

1. Circuit Court
2. Communal award and Poona Pact
- 3."Kamaluddin"Case (1775)
4. The Courts of Request
5. Charlotte Abraham v/s Francis Abhram, 9 MIA 199 (PC)

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak Samaj's

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

And

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0501 : LEGAL AND CONSTITUTIONAL HISTORY

(2017 Pattern) (Semester – I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थींना सूचना-

- भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
- भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
- भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
- उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग अ

(३X१५= ४५)

- “१७२६ पूर्वी मद्रास शहरातील न्यायिक संस्था तीन टप्प्यात विकसित झाल्या.” स्पष्ट करा.
- १९७६ च्या चार्टरच्या तरतुदींची गणना करा. त्यातील दोषांचे विश्लेषण करा. १७५३ च्या चार्टरद्वारे हे दोष कसे दूर केले गेले.
- भारतीय कायदेशीर इतिहासाच्या पार्श्वभूमीवर राजा नंदकुमार प्रकरणाची चर्चा करा. ती कारणे दाखवा ज्याच्या आधारावर इतिहासकारांनी त्याला “न्यायिक हत्या” असे संबोधले होते.
- पटणा प्रकरणात दिलेली तथ्ये, युक्तिवाद, निर्णय आणि तत्वे सांगा.

५. “१७७३ च्या नियामक कायद्यातर्गत कलकत्ता येथे सर्वोच्च न्यायालयाची स्थापना झाली तेव्हा भारतीय कायदेशीर इतिहासात एक मोठे पाऊल उचलले गेले.” कलकत्ता येथील सर्वोच्च न्यायालयांची स्थापना आणि कामकाजाचे परीक्षण करा.

भाग ब

(२X 10= २०)

६. लॉड कॉर्नवॉलिसच्या न्यायिक योजनेची तपशीलवार चर्चा करा.
७. फेडरल कोर्टाच्या अधिकारक्षेत्रावर तपशीलवार चर्चा करा.
८. भारतीय कायदेशीर व्यवस्थेतील प्रिव्ही कौन्सिलची भूमिका स्पष्ट करा? प्रिव्ही कौन्सिलचा निर्णय स्वतंत्र भारतात न्यायप्रशासनात अजूनही समर्पक आहे का?
९. अदालत प्रणालीद्वारे तुम्हाला काय समजते? बंगाल आणि ओरिसा येथे वॉरन हस्टिंग यांनी मांडलेल्या न्यायिक सुधारणांवर चर्चा करा.

भाग क

(३X ५= १५)

१. सर्किट कोर्ट
२. सांप्रदायिक पुरस्कार आणि पूना करार
३. “कमालुददीन” केस ३ (१९७५)
४. विनंती न्यायालये
५. शाल्लौट अब्राहम विरुद्ध फ्रान्सिस अब्राहम, 9 MIA 199 (PC)

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0502 : FAMILY LAW - I

(2017 Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
 - 3) Answer questions no. 10 from Part C as directed. Question No. 10 is for 15 marks.*
-

PART -A

[3X15 =45]

Q.1) Elaborate on the Sources of Hindu Law.

Q.2) Elucide various grounds available to the parties to a Hindu Marriage under all the theories of Divorce

Q.3) Explain in detail the procedure for solemnization of marriage under the Indian Christian Marriage Act,1872

Q.4) What is Maintenance and what is rational behind making it legally binding? Compare the provisions relating to maintenance in all the available laws.

Q.5) Define ‘dower’. Discuss the rights of Muslim wife for her unpaid ‘dower.’

PART- B

[2X10=20]

Q.6) Elucide the concept and rationale behind Iddat. What are the provisions relating to period of Iddat in Shia and Sunni Law?

Q.7) Elaborate on the powers and duties of all types of guardians under the Hindu Minority and guardians Act,1956

Q.8) When can the restitution of conjugal rights be claimed under the Hindu Marriage Act, 1955? Discuss with leading case law.

Q.9 Write Notes on the following:

a) Muta Marriage

b) Parsi Matrimonial Courts

PART -C

[3X5=15]

1. Mike and Molly, citizens of America have come to India to adopt a child. Advise them.

2. Sharmila, a Hindu girl wants to marry her maternal uncle's son, Advise her.

3. Adil, a Parsi male aged 32 wants to marry with Divya a Hindu girl aged 35 who is a cousin sister of him. Advise him

4. Nazma and Nasir registered their marriage under Special Marriage Act, 1954. Nasir is neglecting her can she claim Dower?

5. Sudhir having sufficient mean of livelihood but neglecting his aged parents. Do they have any remedy against Sudhir under any law?

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0502 : Family Law - I

(2017 Pattern) (Semester – I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग अ

(३X१५= ४५)

१. हिंदू कायद्याच्या स्रोतांबद्दल विस्तृत करा.
२. घटस्फोटाच्या सर्व सिद्धांतांतर्गत हिंदू विवाहासाठी पक्षकारांना उपलब्ध असलेली विविध कारणे स्पष्ट करा.
३. भारतीय ख्रिश्चन विवाह कायदा, 1872 अंतर्गत विवाह सोहळ्याची प्रक्रिया तपशीलवार स्पष्ट करा.
४. मेंटेनन्स म्हणजे काय आणि ते कायदेशीर बंधनकारक करण्यामागे काय तर्कशुद्ध आहे? सर्व उपलब्ध कायद्यांमधील देखभाली संबंधीच्या तरतुदींची तुलना करा.
५. 'डौवर' चीव्याख्या करू. मुस्लीम पत्नीच्यान भरलेल्या 'हुंड्यासाठी' तिच्या हक्कांची चर्चा करा.

भाग- ब

(२X 10= २०)

६. इद्दतमागील संकल्पना आणि तर्क स्पष्ट करा. शिया आणि सुन्नी कायद्यात इद्दतच्या कालावधीशी संबंधित काय तरतुदी आहेत?
७. हिंदू अल्पसंख्यांक आणि पालक अधिनियम, 1956 अंतर्गत सर्व प्रकारच्या पालकांमध्ये अधिकार आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा.
८. हिंदू विवाह कायदा, 1955 अंतर्गत वैवाहिक हक्कांची परत फेड कधी केली जाऊ शकते? अग्रगण्य केस कायद्याशी चर्चा करा.
९. खालील गोष्टींवर टिपा लिहा:
 - a) मुता विवाह
 - b) पारशी वैवाहिक न्यायालये

भाग क

(३X ५= १५)

१. माईक आणि मॉली हे अमेरिकेचे नागरिक मूल दत्तक घेण्यासाठी भारतात आले आहेत. त्यांना सल्ला द्या.
२. शर्मिल आणि हिंदू मुलीलाला तिच्या ममाच्या मुलाशी लग्न करणेचे आहे, तिला सल्ला द्या.
३. आदिल, 32 वर्षांचा एक पारशी पुरुष दिव्याला 35 वर्षांच्या हिंदू मुलीशी लग्न करू इच्छितो जी त्याची चुलत बहीण आहे. त्याला सल्ला द्या.
४. नजम आणि नसीर यांनी विशेष विवाह कानून 1954 अंतर्गत त्यांच्या विवाहाची नोंदणी केली. नसीर तिच्याकडे दुर्लक्ष करत आहे ती हुंडा मागू शकते का?
५. सुधीरकडे उदरनिर्वाहाने पुरेसे साधन आहे परंतु त्याच्या वृद्ध पालकांकडे दुर्लक्ष केले आहे. त्यांच्याकडे सुधीर वर कुठल्या कायद्यानुसार उपचार आहेत का?

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0503 : LAW OF CONTRACT - I

(2017 Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
 - 3) Answer any three questions from Part C. Each Question n part C is for 05 marks.*
-

PART – A

[3X15=45]

Q.1) What are the essential elements in the formation of a contract ? Explain in detail

Q.2) What are the remedies for breach of contract ?

Q.3) State briefly the law relating to competency of parties to a contract.

Q.4) Define contingent contract. Explain in details the rules regarding the enforcement of contingent contract.

Q.5) Define Injunction. When court can grant perpetual injunction. Discuss the circumstances under which court cannot grant perpetual injunction

PART – B

[2X10=20]

Q.6) Define Free consent. Distinguish between coercion & undue influence.

Q.7) Explain the rules relating to time & place of performance of Contract.

Q.8) Mere silence as to fact is not fraud. Explain the statement with illustration.

Q.9) Explain the doctrine of privity of contract & the exception if any with the help of decided cases.

PART – C

[3X5=15]

Q.10) Write Short notes on (**any three**)

- a) Misrepresentation
- b) Cancellation of instrument
- c) Doctrine of Frustration
- d) Temporarily injunction
- e) Anticipatory breach of contract

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

Savitribai Phule Pune University, Pune

And

New Law College, Ahmednagar

First Year LL.B (Three Year Course) (Semester – I)

LC-0503- Law of Contract – I

(2017 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग अ

(३X १५)

१. कराराच्या निर्मितीसाठी आवश्यक असणारे घटक कोणते खुलासा करा.
२. करार मोडल्यानंतरचे कायदेशीर उपाय काय आहेत ते सांगा.
३. कराराची पक्षांच्या करार करणेबाबतची पात्रतेसंबंधित कायदयाच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
४. घटना अवलंबित्व कराराची व्याख्या लिहा व घटना अवलंबित्व कराराच्या अमंलबजावणी करण्याबाबतचे कायदेशीर नियम स्पष्ट करा.
५. 'मनाई हुकूम' म्हणजे काय? मा. न्यायालय कायमस्वरुपी मनाई हुकूम कधी देवू शकते व तसेच मा. न्यायालय कोणत्या परिस्थितीमध्ये कायम स्वरुपाचा मनाई हुकूम देत नाही. हे स्पष्ट करा.

भाग ब

(२ X १०)

६. 'मुक्त संमती' ची संकल्पना स्पष्ट करा. बळजबरी व अवाजवी प्रभाव या दोहामधील फरक स्पष्ट करा.
७. संविदाच्या कामगिरीची वेळा ठिकाणाशी संबंधित नियम स्पष्ट करा.
८. वस्तुस्थितीविषयी शांत रहाणे याचा अर्थ फसवणूक होत नाही. उदाहरणासह स्पष्ट करा.
९. संविदाजन्य हितसंबंध सिध्दात्त आणि अपवाद असल्यास, निर्णय झालेल्या प्रकरणांच्या मदतीने स्पष्ट करा.

भाग क

(३X ५)

१०. खालीलपैकी तीन संक्षिप्त टिपा लिहा.

१. चुकीचे कथन (misrepresentation)
२. दस्तऐवज रद्दबादल
३. निरर्थकतेचे तत्व
४. तात्पुरती मनाई हुकूम
५. पूर्वकल्पना देवुन करार भंग

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0504 : LAW OF CRIMES

(2017 Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
 - 3) Answer any three questions from Part C. Each Question n part C is for 05 marks.*
-

PART-A

Attempt (Any Three) questions

[3×15=45]

- Q. 1) What are the various kinds of Kidnapping and distinguish it from Abduction.
- Q.2) Discuss various stages of commission Crime. Distinguish between preparation and attempt
- Q. 3) Define the offence of Defamation under Indian Penal Code. What are the exceptions to the offence of Defamation?
- Q. 4) Discuss the provision regarding Abetment under Indian Penal Code.
- Q. 5) Define and Distinguish 'Criminal Misappropriation of Property' and 'Criminal Breach of Trust'.

PART-B

Attempt (Any Two) questions

[2×10=20]

- Q.6)** Discuss the provisions regarding Unlawful assembly and rioting and affray under Indian Penal Code.
- Q.7)** Discuss various provisions regarding Bigamy under Indian Penal Code in detail.
- Q.8)** Define Theft. Distinguish it from Extortion.
- Q.9)** Discuss the provision regarding Criminal Trespass and House Trespass under Indian Penal Code.

PART - C

Q.10) Attempt (Any Three) questions

[3×5=15]

- a. 'B' puts his hand in the pocket of 'Z' with the intention to commit the ft. But the pocket of 'Z' was empty. Has 'B' committed any offence?
- b. 'A' gives his wrist watch to a watch repairer. He takes away the watch without payment of money in the absence of the watch repairer. What offences, if any, "A" has committed?
- c. A finds a purse with money, not knowing to whom it belongs, he afterwards discovers that it belongs to Z and appropriates it to his own use. Discuss A's liability.
- d. Y commits house trespass by entering Z's house through window. Discuss Y's liability
- e. A causes Z to go within a walled space and locks Z. Discuss A's liability.

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0504 : LAW OF CRIMES

(2017 Pattern) (Semester – I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग अ

(३X १५= ४५)

खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१. अपनयचे विविध प्रकार काय आहेत? अपनयन व अपहरण यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
२. गुन्ह्याच्या विविध टप्प्यांची तपशीलवार व्याख्या करा. तयारी आणि प्रयत्न यात फरक करा.
३. भारतीय दंड संहिता अंतर्गत मानहानीच्या गुन्ह्याची व्याख्या करा. मानहानीच्या गुन्ह्याला कोणते अपवाद आहेत?
४. भारतीय दंड संहितेच्या अंतर्गत गुन्हा करण्यासाठी प्रोत्साहित करण्यासंबंधीच्या तरतुदीची चर्चा करा.
५. 'मालमत्तेचा गुन्हेगारी गैरवापर' आणि 'क्रिमिनल ब्रीच ऑफ ट्रस्ट' परिभाषित करा आणि फरक करा.

भाग- ब

(१X 10= १०)

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

६. भारतीय दंड संहिता अंतर्गत बेकायदेशीर सभा आणि दंगल आणि भांडणे यासंबंधीच्या तरतुदींची चर्चा करा.
७. भारतीय दंड संहिता अंतर्गत बिगॅमी संबंधित विविध तरतुदींची चर्चा करा.
८. चोरीची व्याख्या करा आणि बलादग्रहण व चोरी यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
९. भारतीय दंड संहिता अंतर्गत गुन्हेगारी अतिक्रमण आणि घराच्या अतिक्रमणाच्या तरतुदींची चर्चा करा.

भाग क

(३X ५= १५)

१०. खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ. 'ब' चोरीच्या उद्देशाने 'झेड' च्या खिशात हात घालतो. पण 'झेड' चा खिसा रिकामा होता. 'बी' ने काही गुन्हा केला आहे का?
- ब. 'ए' त्याचे मनगट घडयाळ दुरुस्ती करणा-याला देतो. घडयाळ दुरुस्ती करणा-याच्या अनुपस्थितीत तो पैसे न देता घडयाळ घेऊन जातो. 'ए' ने कोणते गुन्हे केले आहेत. जर काही असेल तर?
- क. 'ए' ला पैसे असलेली एक पर्स सापडते, ती कोणाची आहे हे माहित नसते, नंतर त्याला कळते की ती झेड ची आहे आणि ती स्वतःच्या वापरासाठी वापरते.
- ड. 'ए' खिडकीतून झेडच्या घरात प्रवेश करून घराचा अतिक्रमण करतो. 'ए' च्या दायित्वावर चर्चा करा.
- इ. 'ए' मुळे झेड भिंतीच्या जागेत जाण्यास कारणीभूत ठरते आणि 'झेड' ला लॉक करते. अशा प्रकारे झेडला भिंतीच्या परिक्रमा रेषेच्या पलीकडे कोणत्याही दिशेने पुढे जाण्यापासून प्रतिबंधित केले जाते. 'ए' च्या दायित्वाची चर्चा करा

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
And
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LO 0509: INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS - I
(2017 Pattern) (Semester – I)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.
 - 3) Answer any three questions from Part C. Each Question n part C is for 05 marks.
-

PART - A

[3X15=45]

Q.1) Define trademark. Discuss the important provisions of TRIPS agreement relating to protection of trademark.

Q.2) What is the UPOV Convention? How has it become relevant for protection of plant related intellectual properties?

Q.3) Define the term Patent. Critically discuss the development of Patent Law from its origin till TRIPS Agreement.

Q.4) Explain the concept of Intellectual Property. Evaluate various theories of Intellectual Property.

Q.5) Define the term 'Copyright' and 'Neighboring rights'. Explain in detail the TRIPS provisions related to protection of Copyright.

PART -B

[2X10=20]

Q.6) Explain the importance of The Doha Ministerial Conference, 2001.

Q.7) Discuss the impact of Intellectual Property on the 'Right to food security' and 'Public health'.

Q.8) Explain the difference between intellectual property and other tangible and intangible properties.

Q.9) Define Geographical Indications. Discuss the protection of geographical indications under TRIPS.

PART -C

[3X5=15]

Q.10) Write Short Notes on (**Any Three**):

- a) Lisbon Agreement.
- b) Patent misuse.
- c) Well Known Marks.
- d) Social Contract theory.
- e) Geographical Indication.

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LO 0509 : INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS - I

(2017 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग अ

(३X१५= ४५)

खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- प्र. १) ट्रेडमार्कची व्याख्या लिहा. ट्रेडमार्कच्या संरक्षणाशी संबंधित TRIPS करारातील महत्वाच्या तरतुदींची चर्चा करा.
- प्र. २) UPOV अधिवेशन म्हणजे काय? वनस्पतीशी संबंधित बौद्धिक मालमतेच्या संरक्षणासाठी ते कसे उपयुक्त ठरले आहे?
- प्र. ३) 'पेपॅर' या शब्दाची व्याख्या करा. सुरुवातीपासून ते TRIPS करारापर्यंत पेपॅर कायद्याच्या विकासावर प्रकाश टाकून चर्चा करा.
- प्र. ४) बौद्धिक संपदा संकल्पना स्पष्ट करा. बौद्धिक संपदेच्या विविध सिद्धांतांचे मूल्यांकन करा.
- प्र. ५) 'कॉपीराइट' आणि 'नेबरिंग राइट' यांची व्याख्या स्पष्ट करा. कॉपीराइटच्या संरक्षणाशी संबंधित TRIPS मधील तरतुदींचे तपशीलवार वर्णन करा.

भाग- ब

(२X 10= २०)

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- प्र. ६) दोहा मंत्रीस्तरीय परिषद, २००१ चे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्र. ७) अन्न सुरक्षेचा अधिकार आणि सार्वजनिकआरोग्य यांवर बौद्धिक संपदेच्या प्रभावाची चर्चा करा.
- प्र. ८) बौद्धिक संपदा आणि इतर मूर्त आणि अमूर्त मालमत्ता यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
- प्र. ९) भौगोलिक संकेतांची व्याख्या करा. TRIPS अंतर्गतभौगोलिक संकेतांच्या संरक्षणाची चर्चा करा.

भाग क

(३X ५= १५)

१. लहान नोटास लिहा. (कोणत्याही तीन)

- अ) लिस्बन करार.
- ब) पेपॅरचा गैरवापर.
- क) सुप्रसिद्ध ट्रेडमार्क.
- ड) सामाजिक करार सिद्धांत.
- इ) भौगोलिक संकेत.

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0601 : CONSTITUTIONAL LAW I

(2017 Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.
 - 3) Answer any three out of Five questions from Part C. Each question in part C is for 5 marks.
-

PART - A

[3X15=45]

Q.1) Explain the concept of Constitutional Law and Constitutionalism. Elaborate the various models of Constitution along with salient features of the Constitution of India.

Q.2). The Article 14 of the India Constitution is antithesis to arbitrariness. Discuss

Q.3) What is “discrimination”? State the provisions in the Constitution with regard to “prohibition of discrimination on certain grounds.”

Q.4)“This is the Article which is very heart and soul of the Constitution without which this constitution would be nullity.” Explain this statement in the light of important judicial pronouncements.

Q.5) Explain the phrase right to life and personal liberty. Enumerate the extended view of Article 21 of the Constitution of India.

PART - B

[2X10=20]

- Q.6)** Discuss the nature and scope of Laws under Article 13 of (1) and 13 (2) of the Indian Constitution.
- Q.7)** Discuss the concept of Secularism and make the critical comment on fundamental freedom to religion given under the Indian Constitution
- Q.8)** Write the critical comment on relation between the Fundamental Rights and the Directive Principles of State Policies.
- Q.9)** Discuss Dr. B. R. Ambedkar's warning and anxiety about the working of the Constitution regarding Hero-worship, bhakti in politics is a sure road to dictatorship.

PART - C

[3X5=15]

Q.10) Write short notes on **any three** of the following -

- a) Acquisition of Citizenship by Naturalization
- b) Doctrine of Eclipse
- c) Freedom of Speech and Expression
- d) People's Union for Democratic Rights v. Union of India 1982 (Asiad Workers case)
- e) Procedure of Amendment under the Constitution of India

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0601 : CONSTITUTIONAL LAW I

(2017 Pattern) (Semester – II)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. **भाग अ** मधील कोणत्याही **तीन प्रश्नांची** उत्तरे द्या. **भाग अ** मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. **भाग ब** मधील कोणत्याही **दोन प्रश्नांची** उत्तरे द्या. **भाग ब** मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. **भाग क** मधील कोणत्याही **तीन संक्षिप्त** टीप लिहा. **भाग क** मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे **पूर्ण गुण** दर्शवतात.

भाग अ

१. घटनात्मक कायदा आणि संविधानवाद या संकल्पना स्पष्ट करा. भारतीय राज्यघटनेच्या ठळक वैशिष्ट्यासह राज्यघटनेच्या विविध प्रारूपांचे वर्णन करा. १५ गुण
२. भारतीय राज्यघटनेचे कलम १४ हे मनमानीपणाच्या विरोधी आहे. चर्चा करा. १५ गुण
३. “भेदभाव म्हणजे काय?” विशिष्ट कारणांवर भेदभाव करण्यास मनाई या संदर्भात संविधानातील तरतुदी सांगा १५ गुण
४. “हे असे कलम असे आहे कि जे संविधानाचे प्रत्यक्षात हृदय आणि आत्मा आहे कि, ज्याच्या शिवाय हे संविधान शून्यवत होईल”. हे विधान महत्वाच्या न्यायिक निर्णयांच्या आधारे स्पष्ट करा. १५ गुण

५. जीविताचा अधिकार आणि वैयक्तिक स्वातंत्र्य या वाक्यांशाचे स्पष्टीकरण करा. भारतीय राज्यघटनेमधील कलम २१ च्या विस्तारित स्वरूपाचे वर्णने करा. १५ गुण

भाग- ब

६. भारतीय राज्यघटनेमधील कलम १३ (१) आणि १३(२) अनुषंगाने कायद्यांचे स्वरूप आणि व्याप्ती याविषयी चर्चा करा. १० गुण
७. धर्मनिरपेक्षतेच्या संकल्पनेवर चर्चा करा आणि भारतीय संविधानांमध्ये दिलेल्या धर्माचरणाच्या मूलभूत स्वातंत्र्यावर समीक्षात्मक टिप्पणी करा. १० गुण
८. भारतीय संविधानांमध्ये दिलेल्या मुलभूत हक्क आणि राज्याची मार्गदर्शक तत्वे यांच्यातील संबंध टीकात्मक टिप्पणी लिहा. १० गुण
९. संविधानाच्या अंमलबजावणी संदर्भातील डॉ. बी. आर. आंबेडकरांचा इशारा आणि चिंता-नायक पूजा आणि राजकारणातील भक्ती हा हुकूमशाहीकडे निश्चित नेणारा मार्ग आहे यावर चर्चा करा. १० गुण

भाग – क

१. खालीलपैकी कोणत्याही **तीन** वर टीप लिहा. १५ गुण
- अ. नैसर्गिकीकरणाद्वारे नागरिकत्व संपादन
- ब. आच्छादनाचा सिध्दांत
- क. भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य
- ड. पीपल्स युनियन फॉर डेमोक्रेटिक राइट्स वि. युनियन ऑफ इंडिया १९८२ (एशियाड कामगार प्रकरण)
- इ. भारतीय संविधानाच्या अंतर्गत दुरुस्तीची प्रक्रिया

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0602 : FAMILY LAW - II

(2017 Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
 - 3) Answer any three out of Five questions from Part C. Each question in part C is for 5 marks.*
-

PART –A

[3X15 =45]

Q.1) Explain the concept of Joint Family under Hindu Law? How is it different from coparcenary? In How many categories are property divided. Elucidate in details.

Q.2) Explain the kinds of legacies. Elaborate the provisions regarding Ademption of legacies under The Indian Succession Act, 1925.

Q.3) What is “Domicile”? Explain the important provisions of Indian Succession Act relating to domicile.

Q.4) What is Pre-emption? Explain the essential conditions for preemption and who cannot claim the right of pre-emption?

Q.5) Explain the Definition and historical Development of Wakf. Enumerate the Essentials, Kinds, Objects and importance of the Wakf.

PART- B

[2X10=20]

Q.6) Discuss the Concept of Will and Explained difference between Privileged and Unprivileged Will

Q.7) Explain the Nature and characteristics of Hiba, Discuss in Detail provisions relating to Hiba under Muslim Law including the concept of Marz-ul-mouth.

Q.8) Elaborate the power and duties of a Karta of a Joint Family with the help of decided cases?

Q.9) Discuss rules relating to distribution of property among Parsis under the Indian Succession Act, 1925.

PART -C

[3X5=15]

- 1) Amitesh, a member of a military force is send for training, where he makes a privilege will and during training dies. Explain the effect of his will.
- 2) A legacy is given to Ramesh and in case of his death before the testator to Rahul. However, Ramesh dies before the testator. What will be the effect of Ramesh's death upon legacy?
- 3) Mohsin, a Muslim male makes a gift of his undivided share in land to his friend Yusuf. State the effect of this gift.
- 4) Priyanka, a Parsi female died intestate leaving behind her father, son and daughter. Distribute her property.
- 5) A testator made a will attested by Amit and Ajay, A legacy of 10,000 was given under the will to Amit's wife and another legacy of 10,000 to Ajay's son. Explain the effect of legacy and will.

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0602 : FAMILY LAW - II

(2017 Pattern) (Semester – II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग अ

(३X १५= ४५)

१. हिंदू कायद्यांतर्गत संयुक्त कुटुंबाची संकल्पना स्पष्ट करा? हे कोपरसेनरीपेक्षा वेगळे कसे आहे? मालमत्तेची किती श्रेणींमध्ये विभागणी केली आहे. तपशीलात स्पष्ट करा.
२. वारशाचे प्रकार स्पष्ट करा. भारतीय उत्तराधिकार कायदा, १९२५ अंतर्गत वारसा स्वीकारण्यासंबंधीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
३. “निवास” म्हणजे काय? अधिवासाशी संबंधित भारतीय उत्तराधिकार कायद्यातील महत्वाच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
४. प्री-एमप्शन म्हणजे काय? प्रीएमप्शनसाठी आवश्यक अटी स्पष्ट करा आणि कोण प्रीएमप्शनाचा हक्क सांगू शकत नाही.
५. वक्फची व्याख्या आणि ऐतिहासिक विकास स्पष्ट करा. वक्फच्या आवश्यक गोष्टी, प्रकार, वस्तू आणि महत्त्व यांची गणना करा.

भाग ब**(२X 10= २०)**

६. 'इच्छाशक्तीच्या संकल्पनेची चर्चा करा आणि विशेषाधिकारप्राप्त आणि अनप्रिव्हिलेज्ड विलमधील फरक स्पष्ट करा.
७. हिबाचे स्वरूप आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. मर्झ-उल-तोंड संकल्पनेसह मुस्लिम कायद्यांतर्गत हिबाशी संबंधित तरतुदीची तपशीलवार चर्चा करा.
८. संयुक्त कुटुंबातील कर्त्याची शक्ती आणि कर्तव्ये निश्चित केलेल्या प्रकरणांच्या मदतीने स्पष्ट करा?
९. भारतीय उत्तराधिकार कायदा, १९२५ अंतर्गत पारशी लोकांमध्ये मालमत्तेच्या वितरणाशी संबंधित नियमांची चर्चा करा.

भाग क**(३X ५= १५)**

१. अमितेश, लष्करी दलातील सदस्याला प्रशिक्षणासाठी पाठवेल जाते, जेथे तो विशेषाधिकार इच्छापत्र करतो आणि प्रशिक्षणादरम्यान त्याचा मृत्यू होतो. त्याच्या इच्छेचा प्रभाव स्पष्ट करा.
२. रमेशला वारसा दिला जातो आणि त्याचा मृत्यू झाल्यास राहुलला मृत्यूपत्र दिले जाते. मात्र, मृत्यूपत्र करण्यापूर्वी रमेशचा मृत्यू होतो. रमेशच्या मृत्यूचा वारशावर काय परिणाम होईल?
३. मोहसीन, एक मुस्लिम पुरुष, त्याच्या मित्र युसूफला त्याच्या अविभाजित जमिनीची भेट देतो या भेटीचा परिणाम सांगा.
४. प्रियंका, पारशी महिला तिचे वडील, मुलगा आणि मुलगी सोडून मृत्यूमुखी पडली. तिची मालमत्ता वाटून द्या.
५. मृत्यूपत्र करणा-याने अमित आणि अजय यांनी साक्षांकित केलेले मृत्यूपत्र केले, अमितच्या पत्नीला मृत्यूपत्रानुसार १०,००० चा वारसा आणि अजयच्या मुलाला १०,००० चा दुसरा वारसा देण्यात आला. वारसा आणि इच्छाशक्तीचा प्रभाव स्पष्ट करा.

[Total No. of Question: 10]

SEAT

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0603: LAW OF CONTRACT - II

(2017 Pattern) (Semester – II)

Time: 03 Hours

Max. Marks: 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
 - 3) Answer any three out of Five questions from Part C. Each question in part C is for 5 marks.*
-

PART – A

[3X15=45]

Q.1) State & explain the circumstances under which a surety is discharged from his liability.

Q.2) Define Bailment & briefly state the rights & duties of bailee.

Q.3) Describe briefly the various modes by which an agency may be terminated.

Q.4) State the rules regarding the passing of property from seller to buyer in a contract of sale of goods.

Q.5) Discuss the mutual rights & duties as between partners in the absence of any contract between them

PART – B

[2X10=20]

Q.6) What is meant by implied authority of a partner?

Q.7) Explain in detail the procedure for registration of a firm? Explain in detail the consequences of non-registration of a firm.

Q.8) Define 'unpaid seller'. What are his rights as against goods under the sale of Goods Act 1930?

Q.9) What is contract of Agency? What are the different kinds of Agent?

PART – C

[3X5=15]

Q.10) Write Short notes on (**any three**)

- a) Doctrine of Holding out
- b) Doctrine of Caveat Emptor
- c) Who can pledge the Goods
- d) Auction sale
- e) Rights of Pawnee

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

Savitribai Phule Pune University, Pune

And

New Law College, Ahmednagar

First Year LL.B (Three Year Course) (Semester – II)

LC-0603- Law of Contract – II

(2017 Pattern)

(मराठी रुपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग अ

(१५X३)

१. कोणत्या परिस्थितीमध्ये जामीनदार कायदयाने मुक्त केला जातो ते सांगा व स्पष्ट करा.
२. बेलमेंट कराराची व्याख्या लिहा. बेलिचे हक्क व कर्तव्ये विषद करा.
३. एजन्सी समाप्त केली जाऊ शकते अशा विविध पध्दतीचे वर्णन करा.
४. सेल ऑफ गुडस कायदयान्वये विक्रेत्याकडून ग्राहकाकडे प्रापटी इन गुडस कधी पास होते त्याबाबतचे नियम स्पष्ट करा.
५. पार्टनरशिपमधील भागीदाराचे मुचवल हक्क व कर्तव्ये कोणती आहेत ते विषद करा.

भाग ब

(१०X २)

६. भागीदाराचे अंगीभूत अधिकार म्हणजे काय? व अंगीभूत अधिकार कोणते?
७. भागीदारी फर्म रजिस्ट्रेशनबाबत कार्यवाही विषद करा व तसेच भागीदार फर्म रजिस्ट्रेशन न केल्यास काय परिणाम होतो ते स्पष्ट करा.
८. अनपेड सेलर म्हणजे काय? अनपेड सेलरचे वस्तु बाबतचे हक्क व अधिकार स्पष्ट करा.
९. एजन्सीचा करार म्हणजे काय? एजन्टचे विविध प्रकार लिहा.

भाग क

(३X ५)

१०. खालीलपैकी कोणत्याही तीनचे उत्तरे लिहा.

१. होल्डींग आउटवे तत्व
२. कॅव्हेट एम्टार तत्व
३. वस्तु कोण प्लेज करवु शकतो.
४. ऑक्शन सेल
५. पवनीचे हक्क

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
And
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LC 0604 : TORT AND CONSUMER PROTECTION LAW
(2017 Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.
 - 3) Answer any three out of Five questions from Part C. Each question in part C is for 5 marks.
-

PART-A

Attempt (**any three**) questions

[3×15=45]

- Q. 1)** Explain the maxim 'Volunt non fit injuria'. Along with its exceptions.
- Q.2)** Explain the principle of Contributory Negligence with judicial decisions. What are the defenses available in case of Contributory negligence.
- Q. 3)** Explain the term stresspass , 'Tresspass to land" and 'Tresspass ab initio'in detail and state defenses
- Q. 4)** Discuss various remedies in an action for Tort.
- Q. 5)** Discuss in detail res ipsa ioquiter with leading cases

(PART-B)

Attempt (**any two**) questions

[2×10=20]

- Q. 6)** Damages is the most important remedy which the plaintiff can avail after the tort is committed Explain. What are different kinds of Damages?
- Q. 7)** Define Malicious Prosecution. What are its essentials? Distinguish it from False Imprisonment. What are various remedies in False imprisonment.
- Q. 8)** Define deceit. What are the essential ingredients of deceit ?
- Q. 9)** Define Tort. What are constituents of Tort.

PART - C

Q.10) Attempt (**any three**) questions

[3×5=15]

- a) Powers of District commission
- b) Jurisdiction of State commission
- c) Consumer.
- d) Procedure on admission on complaint in District Commission.
- e) Jurisdiction of National Commission

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LC 0604 : TORT AND CONSUMER PROTECTION LAW

(2017 Pattern) (Semester – II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग अ

खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(३X१५) = ४५

१. 'व्होलेन्टी नॉन –फिट इंज्युरिया' या शब्दाचे त्याच्या न्यायिक निर्णयांसह स्पष्टीकरण करा.
२. न्यायिक निर्णयांसह योबदानात्मक निष्काळजीपणाचे तत्त्व स्पष्ट करा. अंशदायी निष्काळजीपणाच्याबाबतीत कोण कोणते संरक्षण उपलब्ध आहे.
३. अतिक्रमण परिभाषित करा. जमीनीसाठी अतिक्रमण आणि सुरुवातीपासूनच अतिक्रमण Trespass ab initio संज्ञा स्पष्ट करा आणि त्याच्याबाबतीत कोणते संरक्षण उपलब्ध आहे.
४. टॉटसाठी कृतीमध्ये विविध उपयांची चर्चा करा.
५. गोष्ट स्वतःच बोलते (Res ipsa locuter) या संज्ञा न्यायिक निर्णयांसह स्पष्ट करा.

भाग- ब

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२X१०) = २०

६. नुकसान भरपाई हा सर्वात महत्वाचा उपाय आहे. ज्याचा फायदा वादीला टॉर्ट झाल्यानंतर मिळू शकतो हे स्पष्ट करा. विविध प्रकारचे नुकसान भरपाई काय आहेत.
७. दुर्भावना पूर्ण अभियोग परिभाषित करा. त्याच्या आवश्यक गोष्टी काय आहेत? खोटया तुरुंगवासापासून ते वेगळे करा. खोटयाकारावासातील विविध उपाय काय आहेत.
८. फसवणुकीची (Deceit) व्याख्या करा. फसवणुकीचे आवश्यक घटक कोणते आहेत?
९. टॉर्ट परिभाषित करा. टॉर्टचे घटक काय आहेत.

भाग - क

१०. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(३X५) = १५

- अ. जिल्हा ग्राहक तक्रार निवारण आयोग अधिकार
- ब. राज्य आयोगाचे अधिकार क्षेत्र
- क. ग्राहक
- ड. राष्ट्रीय आयोगाची रचना, अधिकार आणि अधिकार क्षेत्रावर चर्चा करा.
- इ. जिल्हा आयोगात तक्रार दाखल करण्याच्या प्रक्रियेवर चर्चा करा.

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
And
NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LO 0609: INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS - II
(2017 Pattern) (Semester – II)

Time: 03 Hours

Max. Marks: 80

Introductions to candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
 - 2) Answer any two questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
 - 3) Answer any three out of Five questions from Part C. Each question in part C is for 5 marks.*
-

PART - A

[3x15=45]

- Q1)** Discuss remedies against infringement of registered design.
- Q2)** Trace the history and development of Trade mark law in India.
- Q3)** Discuss the meaning, definition, functions and characteristics of Geographical Indications.
- Q4)** Explain the powers and functions of various authorities established under The Copyright Act, 1957.
- Q5)** Who can apply for the grant of Patent? Discuss the procedure for grant of patent in India.

PART -B

[2x10=20]

- Q.6)** Distinguish between Geographical Indications and Trademarks.
- Q.7)** Explain rights and obligations of patentee.
- Q.8)** Trace the history and development of Copyright law in India.
- Q.9)** Explain the rights and liabilities of registered proprietors of Designs in India.

PART -C

[3x5=15]

Q.10) Write Short Notes on (**any three**):

- a) Protection of Bio-Diversity.
- b) Term of copyright.
- c) Piracy of registered design.
- d) Moral Rights of authors.
- e) Domain name protection under trade mark law.

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHMEDNAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LO 0609 : INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS - II

(2017 Pattern) (Semester – II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : ८०

परीक्षार्थीना सूचना-

१. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न १५ गुणांचा आहे.
२. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न १० गुणांचा आहे.
३. भाग क मधील कोणत्याही तीन संक्षिप्त टीप लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न ५ गुणांसाठी आहे.
४. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग अ

(३ X १५ = ४५)

- प्र.१) नोंदणीकृत डिझाइनच्या उल्लंघनाविरुद्ध उपायांवर चर्चा करा.
- प्र.२) भारतातील ट्रेडमार्क कायद्याचा इतिहास आणि विकासाचा मागोवा घ्या.
- प्र.३) भौगोलिक संकेतांचा अर्थ, व्याख्या, कार्य आणि वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- प्र.४) कॉपीराइट कायदा, १९५७ अंतर्गत स्थापना केलेल्या विविध प्राधिकरणांचे अधिकार आणि कार्य स्पष्ट करा.
- प्र.५) पेटंट मंजूरीसाठी कोण अर्ज करू शकतो? भारतामध्ये पेटंट मंजूर करण्याच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.

भाग- ब

[२x१०=२०]

- प्र.६) भौगोलिक संकेत आणि ट्रेडमार्क यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
- प्र.७) पेटंटधारकाचे अधिकार आणि दायित्वे स्पष्ट करा.
- प्र.८) भारतातील कॉपीराइट कायद्याचा इतिहास आणि विकासाचा मागोवा द्या.
- प्र.९) भारतातील डिझाईन्सच्या नोंदणीकृत मालकांचे हक्क आणि दायित्वे स्पष्ट करा.

भाग- क

[३x५= १५]

प्र.१०) लहान नोट्स लिहा (कोणत्याही तीन):

- अ) जैव-विविधतेचे संरक्षण
- ब) कॉपीराइटची मुदत
- क) नोंदणीकृत डिझाईनची पायरसी
- ड) लेखकांचे नैतिक अधिकार
- इ) ट्रेडमार्क कायद्यांतर्गत डोमेन नाव संरक्षण

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4599

[6273]-301

[Total No. of Pages : 4

Second Year (LL.B.Three Year Law Course)

LC 0701 : CONSTITUTIONAL LAW - II

(2017 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any three questions from part 'A'. Each question in part "A" is for 15 marks.*
- 2) *Answer any two questions from part 'B'. Each question in part 'B' is for 10 marks.*
- 3) *Answer any three questions from part 'C'. Each question in part 'C' is for 5 marks*

PART - A

[3×15=45]

- Q1)** Explain the essential characteristics of a federal constitution. Whether Indian Constitution is purely federal? Explain.
- Q2)** Explain the freedom of trade, commerce and intercourse as provided in the Indian Constitution.
- Q3)** Explain in detail the concept of Money Bill'. Distinguish it from the 'Financial Bill'.
- Q4)** Explain in detail the original jurisdiction of the Supreme Court of India along with exclusions of original jurisdiction.
- Q5)** Explain legislative relations between Union and states.

P.T.O.

PART - B

[2×10=20]

Q6) Explain the position and powers of Governor of a state.

Q7) Explain the different types of jurisdiction of High court under the Constitution India.

Q8) Discuss the procedure of passing ordinary bills in Parliament of India.

Q9) Discuss in detail the concept of Parliamentary privilege.

PART - C

Q10) Write Short Notes on (Any Three)

[3×5=15]

- a) State Emergency.
- b) Administrative tribunals.
- c) Article 370.
- d) Attorney General of India.
- e) Sarkaria Commission.

Total No. of Questions : 10]

PB4599

[6273]-301

Second Year (LL.B. Three Year Law Course)

LC 0701 : CONSTITUTIONAL LAW - II

(Revised 2017 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[3×15=45]

प्र.1) संघीय राज्यघटनेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. भारतीय राज्यघटना पूर्णपणे संघराज्य आहे की नाही? स्पष्ट करा.

प्र.2) भारतीय राज्यघटनेत दिलेल्या व्यापार, वाणिज्य आणि व्यवहारसंबंधाचे स्वातंत्र्य स्पष्ट करा.

प्र.3) धन विधेयक ही संकल्पना तपशीलवार सांगा. ते वित्त विधेयकापेक्षा वेगळे कसे आहे ते तपशीलवार सांगा.

प्र.4) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे मूळ अधिकारक्षेत्र अपवादांसह स्पष्ट करा.

प्र.5) केंद्र आणि राज्यांमधील वैधानिक संबंध स्पष्ट करा.

प्र.6) राज्याच्या राज्यपालाचे पद आणि अधिकार स्पष्ट करा.

प्र.7) भारतीय संविधानानुसार उच्च न्यायालयाच्या विविध प्रकारच्या अधिकार क्षेत्राचे स्पष्टीकरण करा.

प्र.8) भारताच्या संसदेत सामान्य विधेयके संमत करण्याच्या पद्धतीवर चर्चा करा.

प्र.9) संसदीय विशेषाधिकार संकल्पनेची सविस्तर चर्चा करा.

प्र.10) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[3×5=15]

- अ) राज्य आणीबाणी
- ब) प्रशासकीय न्यायाधिकरण
- क) अनुच्छेद 370
- ड) भारताचे महाधिवक्ता
- इ) सरकारिया आयोग

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB-4600

[Total No. of Pages : 4

[6273]-302

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LC - 0702 : PROPERTY LAW AND EASEMENT

(2017 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.*

PART - A

[3 × 15 = 45]

- Q1)** Explain 'Transfer of Property'. What are the essentials of valid transfer of property?
- Q2)** Elucidate 'Doctrine of Part Performance'? Discuss the essential conditions for application of the doctrine.
- Q3)** Describe sale. Discuss the rights and liabilities of seller and buyer.
- Q4)** Explain Fraudulent Transfer with reference to the provisions enumerated under Transfer of Property Act, 1882?
- Q5)** Define 'Easement'. Explain different ways of acquisition of easement under The Indian Easement Act, 1882?

P.T.O.

PART - B

[2 × 10 = 20]

- Q6)** Define mortgage? Discuss the various kinds of mortgage?
- Q7)** Describe 'Lease'? Explain how valid lease is formed?
- Q8)** Write a detailed note on essentials of a valid gift and revocation of gift?
- Q9)** Define 'License'. What are the essential conditions for formation of license under The Indian Easement Act, 1882?

PART - C

Q10) Write short notes (Any Three) :

[3 × 5 = 15]

- a) Transfer to unborn person
- b) Exchange
- c) Attested
- d) Right of foreclosure
- e) Vested and Contingent interest

Total No. of Questions : 10]

PB-4600

[6273]-302

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LC - 0702 : PROPERTY LAW AND EASEMENT

(2017 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- 1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 3) भाग क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[3 × 15 = 45]

- प्रश्न 1) 'मालमत्तेचे हस्तांतरण' स्पष्ट करा. मालमत्तेच्या वैध हस्तांतरणासाठी कोणत्या गोष्टी आवश्यक आहेत ?
- प्रश्न 2) 'अंशतः पालन सिद्धांत' स्पष्ट करा. 'अंशतः पालन सिद्धांतासाठी' आवश्यक अटींवर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) विक्रीचे वर्णन करा. विक्रेता आणि खरेदीदार यांच्या हक्क आणि दायित्वांची चर्चा करा.
- प्रश्न 4) मालमत्ता हस्तांतरण कायदा, 1882 अंतर्गत नोंदवलेल्या तरतुदींच्या संदर्भात फसव्या हस्तांतरणाचे स्पष्टीकरण द्या.
- प्रश्न 5) 'सुविधाधिकार' ची व्याख्या करा. भारतीय सुविधाधिकार अधिनियम 1882 अंतर्गत सुविधाधिकार मिळविण्याचे विविध मार्ग स्पष्ट करा ?

- प्रश्न 6) 'गहाण' ठेवण्याची व्याख्या करा? विविध प्रकारच्या गहाणखतांची चर्चा करा?
- प्रश्न 7) 'भाडेपट्टाचे वर्णन करा?' वैध भाडेपट्टा कसा तयार होतो ते स्पष्ट करा?
- प्रश्न 8) वैध दान आणि दान रद्द करण्याच्या आवश्यक गोष्टींवर तपशीलवार लिहा?
- प्रश्न 9) 'लायसन' परिभाषित करा. भारतीय सुविधाधिकार अधिनियम 1882 अंतर्गत लायसन तयार करण्यासाठी कोणत्या आवश्यक अटी आहेत?

भाग - क

- प्रश्न 10) लहान टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [3 × 5 = 15]
- अ) अजात व्यक्तीच्या लाभार्थ संपत्तीचे हस्तांतरण करणे
- ब) विनियम
- क) साक्षांकित
- ड) विक्रीचा अधिकार
- इ) निहित हितसंबंध आणि समाश्रित हितसंबंध

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB-4601

[Total No. of Pages : 4

[6273]-303

Second Year LL.B.

(Three Years Course)

LC - 0703 : PUBLIC INTERNATIONAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any Three questions from Part A. Each question carry 15 marks.*
- 2) *Answer any Two questions from Part B. Each question carry 10 marks.*
- 3) *Answer question no. 10 from Part C as directed. Question No. 10 is for 15 marks.*

PART - A

[3 × 15 = 45]

- Q1)** What are the various sources of International law? Discuss in detail.
- Q2)** "International law is as old as our society". Deliberate the Historical development of International law.
- Q3)** What do you mean by 'Territorial Jurisdiction'. Discuss the civil and criminal jurisdiction of the State.
- Q4)** Define 'Treaty'. Discuss different steps of formation of treaty and explain how treaties are terminated.
- Q5)** Discuss the significance of diplomatic agent. Explain the various privileges and immunities available to diplomatic agents under the International Law.

P.T.O.

PART - B

[2 × 10 = 20]

- Q6)** Define 'State'. What are the different kinds of state?
- Q7)** What do mean by 'Dispute'. Discuss the various methods of Pacific of settlement.
- Q8)** Define 'Extradition'. Explain the provisions related to extradition under Indian extradition Act.
- Q9)** What is the composition of International court of Justice? Explain the jurisdiction of the International court of Justice.

PART - C

[3 × 5 = 15]

Q10) Write a note on any Three of the following :

- a) Subjects of International law
- b) Types of acquiring and loss of state territory
- c) De facto and De jure recognition
- d) Pacta Sunt Servenda
- e) Veto power of the permanent members of security council

▽▽▽▽

Total No. of Questions : 10]

PB-4601

[6273]-303

Second Year LL.B.

(Three Years Course)

LC - 0703 : PUBLIC INTERNATIONAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
- 3) उत्तर प्रश्न क्र. निर्देशानुसार भाग-क पासून 10 प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[3 × 15 = 45]

- प्रश्न 1) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे विविध स्रोत कोणते आहेत? सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 2) “आंतरराष्ट्रीय कायदा आपल्या समाजाइतकाच जुना आहे”. आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा ऐतिहासिक विकास थोडक्यात माहिती सांभा.
- प्रश्न 3) ‘प्रादेशिक अधिकारक्षेत्र’ म्हणजे काय? राज्याच्या दिवाणी आणि फौजदारी अधिकार क्षेत्रावर चर्चा करा.
- प्रश्न 4) करार (तह) ची व्याख्या सांगा. कराराच्या, निर्मितीच्या विविध टप्प्यांवर चर्चा करा आणि करार कसे संपुष्टात आणले जातात ते स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5) राजनयिक प्रतिनिधीचे महत्त्व चर्चा करा. आंतरराष्ट्रीय कायदांतर्गत मुत्सद्दी एजंटना उपलब्ध असलेले विविध विशेषाधिकार आणि प्रतिकारशक्ती या विषयावर स्पष्टीकरण करा.

भाग - ब

[2 × 10 = 20]

- प्रश्न 6) 'राज्य' ची व्याख्या करा. राज्याचे विविध प्रकार कोणते आहेत?
- प्रश्न 7) 'विवाद' म्हणजे काय? यावर थोडक्यात माहिती लिहा. पॅसिफिक सेटलमेंटच्या विविध पद्धतींची चर्चा करा.
- प्रश्न 8) 'प्रत्यार्पण' ची व्याख्या लिहा. भारतीय प्रत्यार्पण कायदांतर्गत प्रत्यार्पणाशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाची रचना काय आहे? आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाचे कार्यक्षेत्र स्पष्ट करा.

भाग - क

[3 × 5 = 15]

- प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर टीप लिहा.
- अ) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे विषय
- ब) राज्य क्षेत्र संपादन आणि तोटा करणाऱ्याचे प्रकार
- क) De facto आणि De jure recognition
- ड) पक्ता सुंत सर्वेदा (Pacta)
- इ) सुरक्षा परिषदेच्या स्थायी सदस्यांचा व्हेटो अधिकार (Veto)

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4602

[6273]-304

[Total No. of Pages : 4

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

**LP-0704 : PROFESSIONAL ETHICS & CONTEMPT OF COURT
LAWACT**

(2017 Pattern) (Semester - III) (Practical Training Paper - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any three questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.
- 2) Answer any two questions from part B. Each question in part B is for 10 marks.
- 3) Answer any three questions from question No. 10 from part C as directed. Each question in part C is for 5 marks.

PART-A

[3×15=45]

Q1) What is the influence of globalization on the legal profession in India, and how has it shaped the roles and responsibilities of legal professionals in the modern era?

Q2) Describe the composition of State Bar Councils. What are the criteria for membership and representation in these councils?

Q3) Detail the powers and functions of State Bar Councils and their role in regulating legal practitioners.

Q4) Define the concept of contempt of court, distinguishing between civil contempt and criminal contempt. What are the essential differences between these two categories?

Q5) What are the defences available in civil and criminal contempt?

P.T.O.

PART - B

[2×10=20]

Discuss any two of the following cases with brief facts, issue involved, arguments, judgement, ratio and your comments:

Q6) Vishram Singh Raghubanshi v. State of UP, AIR 2011 SC 2275

Q7) Vijay Singh v. Murarilal, AIR 1979 SC 1719

Q8) Pushpaben v. Narandas V Badiani, AIR 1979 SC 1536

Q9) LD Jaiwal v. State of UP, AIR 1984 SC 1734

PART C

[3×5=15]

Q10) Write Short notes (any 3):

- a) Rights of Advocates to practice
- b) Composition of State Bar Council
- c) Freedom of speech and Contempt of Court
- d) Advocates' right to strike
- e) Punishments for contempt

* * *

Total No. of Questions : 10]

PB4602

[6273]-304

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

**LP-0704 : PROFESSIONAL ETHICS & CONTEMPT OF COURT
LAWACT**

(2017 Pattern) (Semester - III) (Practical Training Paper - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 3) निर्देशानुसार भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[3×15=45]

प्र.1) भारतातील कायदेशीर व्यवसायावर जागतिकीकरणाचा काय प्रभाव आहे आणि आधुनिक युगात कायदेशीर व्यावसायिकांच्या भूमिका आणि जबाबदाऱ्या कशा प्रकारे आकारल्या आहेत?

प्र.2) राज्य बार कौन्सिलच्या रचनेचे वर्णन करा. या परिषदांमध्ये सदस्यत्व आणि प्रतिनिधित्वाचे निकष काय आहेत?

प्र.3) राज्य बार कौन्सिलचे अधिकार आणि कार्ये आणि कायदेशीर व्यावसायिकांचे नियमन करण्यासाठी त्यांची भूमिका तपशीलवार.

प्र.4) नागरी अवमान आणि फौजदारी अवमान यांच्यातील फरक करून न्यायालयाचा अवमान संकल्पना परिभाषित करा या दोन श्रेणींमध्ये आवश्यक फरक काय आहेत?

प्र.5) दिवाणी आणि फौजदारी अवमानामध्ये कोणते संरक्षण उपलब्ध आहे?

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रकरणांची थोडक्यात तथ्ये, मुद्दे युक्तिवाद, निकाल, गुणोत्तर आणि तुमच्या टिप्पण्यांसह चर्चा करा:

प्र.6) विश्रामसिंग रघुवंशी विरूद्ध यूपी राज्य, AIR 2011 SC 2275

प्र.7) विजय सिंग विरूद्ध मुगरीलाल, AIR 1979 SC 1719

प्र.8) पुष्पाबेन विरूद्ध नारनदास व्ही बदियानी, AIR 1979 SC 1536

प्र.9) एलडी जयवाल विरूद्ध यूपी राज्य, AIR 1984 SC 1734

भाग - क

प्र.10) लहान नोट्स लिहा (कोणत्याही 3)

[3×5=15]

- अ) वकिलांचे सराव अधिकार
- ब) राज्य बार कौन्सिलची रचना
- क) भाषण स्वातंत्र्य आणि न्यायालयाचा अवमान
- ड) वकिलांना संप करण्याचा अधिकार
- इ) अधिकार संपवण्याचा अधिकार

* * *

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4605

[Total No. of Pages : 4

[6273]-307

Second Year LL.B. (Three Year Course)
LO-0707 (C) : CRIMINAL MINOR ACTS
(2017 Pattern) (Semester -III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any three questions from part A. Each question in part A carries 15 marks.*
- 2) *Answer any two questions from part B. Each question in part B carries 10 marks.*
- 3) *Answer any three questions from part C. Each question in part C carries 5 marks.*
- 4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART-A

[3×15=45]

- Q1)** Explain the legislative history of the Maharashtra Control of Organized Crime Act, 1999 and discuss the provisions relating to Courts and Public Prosecutor under the Act.
- Q2)** Elaborate on the provisions with reference to offences and penalties under the Prevention of Corruption Act, 1988.
- Q3)** Explain the provisions relating to prohibition, control and regulation of narcotic drugs and psychotropic substances under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985.
- Q4)** Comment on the objects of the Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Act, 2015 and discuss the provisions relating to procedure in relation to children in need of care and protection under the Act.
- Q5)** Discuss the provision relating to executive powers and duties of the police under the Maharashtra Police Act, 1951.

P.T.O.

PART-B

[2×10=20]

- Q6)** Discuss the legislative history, object and scope of the Prevention of Corruption Act, 1988.
- Q7)** Explain the role of juvenile justice board and child welfare committee under the Juvenile Justice (Care and Protection of children) Act, 2015.
- Q8)** Discuss the salient features of the Information Technology Act, 2000.
- Q9)** Comment on the special measures for maintenance of public order and safety of state under the Maharashtra Police Act, 1951.

PART-C

[3×5=15]

Q10) Write short notes on (any three):

- a) Regulation, Control and Discipline of the Police Force under the Maharashtra Police Act, 1951.
- b) Appointment of Special Judges under the Prevention of Corruption Act, 1988.
- c) Interception of Wire, Electronic or Oral Communication under the Maharashtra Control of Organized Crime Act, 1999.
- d) Authorities and Officers under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985.
- e) General Principles of Care and Protection of Children under the JJ Act.

* * *

Total No. of Questions : 10]

PB4605

[6273]-307

Second Year LL.B. (Three Year Course)
LO-0707 (C) : CRIMINAL MINOR ACTS
(2017 Pattern) (Semester -III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
 - 2) भाग-क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[3×15=45]

- प्र.1)** महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण अधिनियम, 1999 चा कायदेविषयक इतिहास स्पष्ट करा आणि या कायद्यांतर्गत न्यायालये आणि सरकारी वकील यांच्याशी संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा.
- प्र.2)** खालील गुन्हांच्या व दंडाच्या संदर्भातील तरतुदींची सविस्तर माहिती देणे भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायदा, 1988.
- प्र.3)** नार्कोटिक्स ड्रग्स अँड सायकोट्रॉपिक पदार्थ कायदा, 1985 अंतर्गत अंमली पदार्थ आणि सायकोट्रॉपिक पदार्थांचे प्रतिबंध, नियंत्रण आणि नियमनाशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्र.4)** बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) अधिनियम, 2015 चा उद्दिष्टांवर टिप्पणी करणे आणि या कायद्यांतर्गत काळजी आणि संरक्षणाची गरज असलेल्या मुल्यांच्या संदर्भातील प्रक्रियेशी संबंधित तरतुदींवर चर्चा करा.
- प्र.5)** महाराष्ट्र पोलिस अधिनियम, 1951 अन्वये पोलिसांचे कार्यकारी अधिकार व कर्तव्ये यांच्याशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

- प्र.6) भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायदा, 1988 चा कायदेविषयक इतिहास, उद्देश आणि व्याप्ती यावर चर्चा करा.
- प्र.7) बाल न्याय (बालकांची काळजी व संरक्षण) अधिनियम, 2015 अन्वये किशोर न्याय मंडळ व बालकल्याण समितीची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.8) माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 च्या ठळक वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
- प्र.9) महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 अन्वये राज्याची सार्वजनिक सुव्यवस्था व सुरक्षितता राखण्यासाठी विशेष उपाययोजनांवर भाष्य करणे.

प्र.10) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[3×5=15]

- अ) महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 अन्वये पोलीस दलाचे नियमन, नियंत्रण व शिस्त.
- ब) विशेष न्यायाधीशांची नियुक्ती भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायदा, 1988.
- क) महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण अधिनियम, 1999 अन्वये वायर, इलेक्ट्रॉनिक किंवा तोंडी संप्रेषणाचे इंटरसेप्शन.
- ड) नार्कोटिक्स ड्रग्स अँड सायकोट्रॉपिक सबस्टेन्सेस अॅक्ट, 1985 अंतर्गत अधिकारी आणि अधिकारी.
- इ) जेजे कायदांतर्गत मुलांची काळजी आणि संरक्षणाची सामान्य तत्त्वे.

* * *

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4608

[6273]-401

[Total No. of Pages : 4

Second Year LL.B. (Three Years Course)

LC - 0801 : LABOUR & INDUSTRIAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any three questions from part 'A'. Each question in part 'A' is for 15 Marks.*
- 2) *Answer any two questions from part 'B'. Each question in part 'B' is for 10 Marks.*
- 3) *Answer question no.10 from part 'C' as directed. Question no. 10 is for 15 Marks.*

PART - A

[3×15=45]

- Q1)** Discuss in detail the provisions for the health and welfare of contract labour under the Contract Labour (Regulation and Abolition) Act of 1970.
- Q2)** Explain the relevant provision relating to working hours of adults and employment of young persons and women under the Factories Act of 1948.
- Q3)** Discuss the Objectives of the Minimum Wages Act of 1948. Define Wages and explain the procedure Fixation and Revision of Minimum Wages under the Minimum Wages Act of 1948.
- Q4)** Explain the Unfair Labour Practices Under the Maharashtra Recognition of Trade Unions and Prevention of Unfair Labour Practices Act 1971.
- Q5)** What authorities are established under the Industrial Disputes Act of 1947, and what powers and functions are vested in each of these authorities?

P.T.O.

PART - B

[2×10=20]

- Q6)** What is the historical context behind labour laws in India, and how have numerous legislations enacted post-independence to regulate labour relations and promote labour welfare?
- Q7)** Elaborate on the Model Standing Orders under the Industrial Employment (Standing Orders) Act of 1946.
- Q8)** Examine the directive principles of state policy referring to labour legislation in India.
- Q9)** Discuss the authorized deductions under the Payment of Wages Act 1936.

PART - C

Q10) Write Short notes on any Three

[3×5=15]

- a) The doctrine of Added Peril.
- b) Domestic Inquiry
- c) Labour Courts
- d) Difference between Lock-outs and Layoff
- e) Wage Theories

Total No. of Questions : 10]

PB4608

[6273]-401

Second Year LL.B. (Three Years Course)

LC - 0801 : LABOUR & INDUSTRIAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न हा 15 गुणांसाठी आहे.
 - 2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न हा 10 गुणांसाठी आहे.
 - 3) निर्देशानुसार भाग-क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

भाग-अ

[3×15=45]

- प्र.1)** 1970 च्या कंत्राटी कामगार (नियमन आणि निमूलन) कायद्यांतर्गत कंत्राटी कामगारांच्या आरोग्य आणि कल्याणासाठीच्या तरतुदींची तपशीलवार चर्चा करा.
- प्र.2)** 1948 च्या फॅक्टरीज ऍक्ट अंतर्गत प्रौढांच्या कामाच्या तासांसंबंधी आणि तरुण व्यक्ती आणि महिलांच्या रोजगाराशी संबंधित तरतूद स्पष्ट करा.
- प्र.3)** 1948 च्या किमान वेतन कायद्याच्या उद्दिष्टांवर चर्चा करा. मजुरीची व्याख्या करा आणि 1948 च्या किमान वेतन कायद्यांतर्गत किमान वेतन निश्चित करणे आणि सुधारणेची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- प्र.4)** महाराष्ट्र रिकग्निशन ऑफ ट्रेड युनियन्स आणि प्रिव्हेन्शन ऑफ अनफेअर लेबर प्रॅक्टिसेस ऍक्ट 1971 अंतर्गत अनुचित कामगार प्रथा स्पष्ट करा.
- प्र.5)** 1947 च्या औद्योगिक विवाद कायद्यांतर्गत कोणते प्राधिकरण स्थापित केले गेले आहे आणि या प्रत्येक प्राधिकरणामध्ये कोणते अधिकार आणि कार्ये निहित आहेत?

प्र.6) भारतातील कामगार कायद्यांमागील ऐतिहासिक संदर्भ काय आहे आणि कामगार संबंधांचे नियमन करण्यासाठी आणि कामगार कल्याणाला चालना देण्यासाठी स्वातंत्र्योत्तर काळात असंख्य कायदे कसे लागू केले आहेत?

प्र.7) 1946 च्या औद्योगिक रोजगार (स्थायी आदेश) कायद्यांतर्गत मॉडेल स्टॅंडिंग ऑर्डर्सचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्र.8) भारतातील कामगार कायद्याच्या संदर्भातील राज्य धोरणाच्या निर्देशात्मक तत्वांचे परीक्षण करा.

प्र.9) पेमेंट ऑफ वेजेस कायदा 1936 अंतर्गत अधिकृत कपातीची चर्चा करा.

भाग-क

प्र.10) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[3×5=15]

- अ) अतिरिक्त संकटाची शिकवण. (The doctrine of Added Peril)
- ब) अंतर्गत चौकशी (Domestic Inquiry)
- क) कामगार न्यायालये
- ड) डलॉक-आउट आणि टाळेबंदी मधील फरक स्पष्ट करा.
- इ) वेतन सिद्धांत

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB-4609

[Total No. of Pages : 4

[6273]-402

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LC - 0802 : JURISPRUDENCE

(2017 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer question no. 10 from Part C as directed. The question no. 10 is for 15 marks.

PART - A

[3 × 15 = 45]

- Q1) What is the difference between Law and Morality? Are Laws based on Morality? Give examples to support your answer
- Q2) Explain Precedent as a source of Law. What are the factors that affect bindingness of Precedent? Give relevant examples from the Indian Legal System.
- Q3) Explain in detail the concept of Ownership, cite relevant examples to support your explanation.
- Q4) Explain the various stages in which Natural Law Theory evolved. Is the Natural Law theory relevant in the present day context? Give reasons for your answer.
- Q5) Explain in detail the concept of Liability. Give relevant examples from the Indian Legal System.

P.T.O.

PART - B

[2 × 10 = 20]

- Q6)** Explain the Hohfeldian analysis of Legal Rights. Cite relevant examples of legislative provisions or case laws.
- Q7)** Explain the Sociological Theory of Law in detail. Give examples of the theory from the Indian Legal System.
- Q8)** “*Possession is nine points in Law.*” elaborate this statement, with relevant examples.
- Q9)** Explain H.L.A Hart’s Concept of Law with its relevance and application in the Indian context.

PART - C

[3 × 15 = 15]

Q10) Write a short note on any three of the following :

- a) Legal Realism
- b) Strict Liability and Absolute Liability
- c) Legal Personality of Dead Men
- d) Types of Legal Rights
- e) Different types of Property

Total No. of Questions : 10]

PB-4609

[6273]-402

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LC - 0802 : न्यायशास्त्र

(2017 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- 1) भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे. भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या.
- 2) भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे. भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या.
- 3) भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे निर्देशानुसार उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[3 × 15 = 45]

- प्रश्न 1) कायदा आणि नैतिकता यात काय फरक आहे? कायदे नैतिकतेवर आधारित आहेत का? तुमच्या उत्तराचे समर्थन करण्यासाठी उदाहरणे द्या.
- प्रश्न 2) न्यायालयीन निर्णय हे कायद्याचा स्रोत म्हणून उदाहरणा सहित स्पष्ट करा. न्यायालयीन निर्णयांच्या (प्रेसिडेंटच्या) बंधनकारकतेवर परिणाम करणारे घटक कोणते आहेत?
- प्रश्न 3) मालकीची संकल्पना तपशीलवार स्पष्ट करा, तुमच्या स्पष्टीकरणाचे समर्थन करण्यासाठी संबंधित उदाहरणे द्या.
- प्रश्न 4) नैसर्गिक कायदा सिद्धांत ज्या विविध टप्प्यांमध्ये विकसित झाला ते स्पष्ट करा. नैसर्गिक कायदा सिद्धांत आजच्या संदर्भात प्रासंगिक आहे का? तुमच्या उत्तराची कारणे द्या.
- प्रश्न 5) उत्तरदायित्वाची संकल्पना तपशीलवार सांगा. भारतीय कायदेशीर व्यवस्थेतील संबंधित उदाहरणे द्या.

- प्रश्न 6) कायदेशीर हक्कांचे होहफेलिडियन विश्लेषण स्पष्ट करा. विधायी तरतुदी किंवा केस कायद्यांची संबंधित उदाहरणे द्या.
- प्रश्न 7) कायद्याच्या समाजशास्त्रीय सिद्धांताचे तपशीलवार वर्णन करा. भारतीय कायदेशीर व्यवस्थेतील सिद्धांताची उदाहरणे द्या.
- प्रश्न 8) (ताबा हा कायद्याच्या 9/10 चा अधिकार आहे.) “पाजेबन इस नाईन पोइनटस इन लॉ” हे विधान उदाहरणांसह विस्तृत करा.
- प्रश्न 9) एच. एल. ए. हार्टची कायद्याची संकल्पना तिच्या प्रासंगिकतेसह आणि भारतीय संदर्भात वापरून स्पष्ट करा.

- प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही तीन वर टिपा लिहा.
- अ) लीगल रीअलीजम
- ब) स्ट्रिक्ट आणि अब्सोल्युट लायेबीलीटी
- क) मृत व्यक्तीचे कायदेशीर व्यक्तिमत्व
- ड) कायदेशीर हक्कांचे प्रकार
- ई) मालमत्तेचे विविध प्रकार

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB-4610

[Total No. of Pages : 4

[6273]-403

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LC - 0803 : LAW OF EVIDENCE

(2017 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *All parts are compulsory.*
- 2) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
- 3) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
- 4) *Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.*

PART - A

[3 × 15 = 45]

- Q1)** Define concept of admission and state the relevancy of admission in civil cases.
- Q2)** Fact, fact-in-issue and relevant fact Define and explain in the light of Doctrine of Res Gestae.
- Q3)** What is the importance of proved, Not Proved, Disproved, May Presume, Shall presume and Conclusive Proof under Indian Evidence Act, 1872.
- Q4)** Define the concept of evidence and explain the different kinds of evidence with the help of illustrative cases.
- Q5)** Character of witness plays an important role in appreciation of evidence discuss the law in the light of Indian Evidence Act?

P.T.O.

PART - B

[2 × 10 = 20]

- Q6)** Oral evidence is excluded by documentary evidence in certain cases. Discuss the statement with the help of illustrative cases and Provisions of Indian Evidence Act, 1872.
- Q7)** Discuss the Importance of Public documents under Indian Evidence Act, 1872.
- Q8)** Discuss the law relating to various presumptions relating to documents under Indian Evidence Act, 1872.
- Q9)** Examination of witness is an important process in administration of justice discuss the statement in the light of Indian Evidence Act, 1872.

PART - C

Q10) Write short notes : (any three)

[3 × 5 = 15]

- a) Circumstantial Evidence
- b) Marital Communication
- c) Evidentiary value of electronic record
- d) Dumb Witness
- e) Modes of Proving Handwriting

Total No. of Questions : 10]

PB-4610

[6273]-403

L.L.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LC - 0803 : LAW OF EVIDENCE

(2017 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- 1) प्रश्नपत्रिकेतील सर्व भाग सक्तीचे आहेत.
- 2) भाग अ मधील कुठलेही तीन प्रश्न सोडवा भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नास 15 गुण आहेत.
- 3) भाग ब मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्नास 10 गुण आहेत.
- 4) भाग क मधील कुठलेही तीन प्रश्न सोडवा भाग क मधील प्रत्येक प्रश्नास 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[3 × 15 = 45]

- प्रश्न 1)** सत्यता मान्य करणे हि संकल्पना विशद करून या संकल्पनेचे दिवाणी दाव्यातील महत्त्व अधोरेखित करा.
- प्रश्न 2)** तथ्य, वादातील तथ्य आणि संबंधित तथ्य यांची व्याख्या रेस गेस्टी या तत्त्वप्रणाली च्या दृष्टिकोनातून विशद करा.
- प्रश्न 3)** सिद्ध होणे, सिद्ध न होणे, खोटे ठरवणे, गृहीत धरण्यास मुभा असणे, गृहीत धरणे बंधनकारक असणे आणि निर्णायक दृष्टिने सिद्ध मानणे या संकल्पनांचे महत्त्व भारतीय पुराव्याचा कायदा 1872 च्या तरतुदीनुसार स्पष्ट करा.
- प्रश्न 4)** भारतीय पुराव्याचा कायदा 1872 मधील पुराव्याची संकल्पना विशद करून वेगवेगळ्या पुराव्याचे प्रकार न्याय निवाड्यांच्या मदतीने स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5)** भारतीय पुराव्याचा कायदा 1872 च्या दृष्टिकोनातून साक्षीदाराच्या चारित्र्याला साक्षीच्या दृष्टीने अतिशय महत्त्व आहे हे स्पष्ट करा.

- प्रश्न 6)** कागदोपत्री पुराव्यासमोर तोंडी पुरावा वगळला जातो या विधानाचे महत्त्व पुराव्याचा कायदा 1872 मधील तरतुदी तसेच संबंधित न्याय निवाड्याच्या मदतीने विशद करा.
- प्रश्न 7)** भारतीय पुराव्याचा कायदा 1872 च्या दृष्टिकोनातून सार्वजनिक दस्तऐवजांचे महत्त्व विशद करा.
- प्रश्न 8)** भारतीय पुराव्याचा कायदा 1872 नुसार दस्तऐवजांना असलेल्या विविध गृहीतकांच्या तरतुदींचा ऊहापोह करा.
- प्रश्न 9)** साक्षीदार तपासणी च्या तरतुदींना न्याय प्रशासना करिता अतिशय महत्त्व आहे, या विधानाचा भारतीय पुराव्याचा कायदा 1872 नुसार उहापोह करा.

- प्रश्न 10)** लहान टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[3 × 5 = 15]**
- अ) परिस्थितीजण्य पुरावा
- ब) वैवाहिक जीवनातील संभाषण
- क) इलेक्ट्रॉनिक रेकॉर्ड ची पुरावा म्हणून असलेली किंमत
- ड) मुका साक्षीदार
- इ) हस्ताक्षर सिद्ध करण्याचे मार्ग

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4611

[Total No. of Pages : 4

[6273]-404

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

LP - 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION SYSTEM

(2017 Pattern) (Semester - IV) (Practical Training Paper - II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any three questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any two questions from part B. Each question in part B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any three questions from part C. Each question in part C is for 5 marks.*

PART - A

(Attempt Any Three)

[3×15=45]

Q1) Discuss the different kinds of mechanisms of alternative dispute resolution.

Q2) Discuss the contents of Arbitral Award and the grounds on which an arbitral award can be set aside under the Arbitration and Conciliation Act, 1996.

Q3) Give the detail note on the process of conduct of arbitral proceedings.

Q4) Write a detail note on the role of Conciliator.

Q5) Define Arbitration Agreement and its Contents. Explain the powers of arbitrators under Arbitration and Conciliation Act, 1996.

P.T.O.

PART - B

(Attempt Any Two)

[2×10=20]

- Q6)** What is mediation? Explain the benefits and role of the Mediator.
- Q7)** Explain the historical perspectives of Arbitration as a dispute settlement mechanism with Advantages and disadvantages of arbitration.
- Q8)** Define the terms correction, interpretation and additional award with reference to the provisions given in the Arbitration and Conciliation Act 1996.
- Q9)** “Parties can make an application to the court for appointment of the arbitrator”, Explain.

PART - C

(Attempt Any Three)

Q10) Short Notes:

[3×5=15]

- a) Enforcement of arbitration award
- b) Jurisdiction of arbitral tribunal
- c) Seat of Arbitration
- d) Lokadalat
- e) Foreign Award

Total No. of Questions : 10]

PB4611

[6273]-404

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

LP - 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION SYSTEM

(2017 Pattern) (Semester - IV) (Practical Training Paper - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ

(कोणतेही तीन प्रश्न लिहा)

[3×15=45]

प्र.1) पर्यायी विवाद निराकरणाच्या विविध प्रकारच्या यंत्रणांची चर्चा करा.

प्र.2) लवाद निवाड्यातील मजकूर आणि लवाद आणि 1996 च्या सामंजस्य कायद्यांतर्गत लवादाचा निवाडा कोणत्या आधारावर बाजूला ठेवला जाऊ शकतो यावर चर्चा करा.

प्र.3) लवादाच्या कार्यवाहीच्या प्रक्रियेवर तपशीलवार नोंद द्या.

प्र.4) कॉन्सिलिएटरच्या भूमिकेवर तपशीलवार टीप लिहा.

प्र.5) लवाद करार आणि त्यातील सामग्री परिभाषित करा. लवाद आणि सामंजस्य कायदा 1996 अंतर्गत मध्यस्थांचे अधिकार स्पष्ट करा.

भाग-ब

(कोणतेही दोन प्रश्न लिहा)

[2×10=20]

प्र.6) मध्यस्थी म्हणजे काय? मध्यस्थाचे फायदे आणि भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.7) लवादाचे फायदे आणि तोटे यासह विवाद निपटारा यंत्रणा म्हणून लवादाचे ऐतिहासिक दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्र.8) लवाद आणि सामंजस्य कायदा 1996 मध्ये दिलेल्या तरतुदींच्या संदर्भात सुधारणा, व्याख्या आणि अतिरिक्त पुरस्कार या शब्दांची व्याख्या करा.

प्र.9) ‘पक्ष लवादाच्या नियुक्तीसाठी न्यायालयात अर्ज करू शकतात’, स्पष्ट करा.

भाग-क

(कोणतेही तीन प्रश्न लिहा)

[3×5=15]

प्र.10) टिपा लिहा :

- अ) लवादाच्या निवाड्याची अंमलबजावणी
- ब) लवाद न्यायाधिकरणाचे अधिकार क्षेत्र
- क) लवादाची जागा
- ड) लोकदलत
- इ) परदेशी पुरस्कार

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4615

[Total No. of Pages : 4

[6273]-408

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

LO - 0808 : CIVIL MINOR ACTS

(2017 Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
- 2) *Attempt any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
- 3) *Attempt any three short notes from part C. Each question in Part C is for 5 marks.*

PART - A

[3×15=45]

Q1) Explain the procedure of calculation of interest by the Court under the Interest Act, 1978?

Q2) Write down object and features of the Maharashtra Civil Court Act, 1869.

Q3) Discuss the effects of Registration and non - registration of document under The Registration Act, 1908.

Q4) Define the term 'endorsement'. What are the various types of endorsement?

Q5) Define Negotiable Instrument. Discuss the essential features and types of Negotiable Instruments.

P.T.O.

PART - B

[2×10=20]

- Q6)** Discuss the provision of objection in appeal to overvaluation and undervaluation under the Suits Valuation Act, 1887.
- Q7)** Write down the salient features and objects of the Maharashtra Stamp Act, 1958.
- Q8)** Discuss the documents chargeable to court fees and document which are exempted to charge court fees under the Maharashtra Court Fees Act, 1959.
- Q9)** Discuss the rules regarding negotiation of a lost instrument, a forged instrument and instrument obtained by fraud or for unlawful consideration.

PART - C

Q10) Write short notes on (any three).

[3×5=15]

- a) Sec.34 of Civil Procedure Code.
- b) Registration of wills.
- c) Ad valorem Court fees
- d) Noting and protest
- e) Arbitrators power to award interest.

Total No. of Questions : 10]

PB4615

[6273]-408

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

LO - 0808 : CIVIL MINOR ACTS

(2017 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
 - 2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
 - 3) भाग क मधील कोणत्याही तीन टीपा लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ

[3×15=45]

प्र.1) व्याज कायदा, 1978 अंतर्गत न्यायालयाद्वारे व्याज मोजण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.2) महाराष्ट्र दिवाणी न्यायालय अधिनियम, 1869 ची उद्देश आणि वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.3) नोंदणी कायदा, 1908 अंतर्गत दस्तऐवजाची नोंदणी आणि नोंदणी न करण्याच्या परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.4) 'पृष्ठांकन' या शब्दाची व्याख्या करा. पृष्ठांकनाचे विविध प्रकार लिहा?

प्र.5) निगोशिएबल इन्स्ट्रुमेंटची व्याख्या करा. निगोशिएबल इन्स्ट्रुमेंटची आवश्यक वैशिष्ट्ये आणि प्रकार सविस्तर लिहा.

- प्र.6)** सूट व्हॅल्युएशन ऍक्ट, 1887 अंतर्गत ओव्हरव्हॅल्युएशन आणि अंडरव्हॅल्युएशनच्या अपीलमधील आक्षेपाच्या तरतुदी लिहा.
- प्र.7)** महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियम, 1958 चे ठळक वैशिष्ट्ये आणि उद्देश लिहा.
- प्र.8)** महाराष्ट्र न्यायालय शुल्क अधिनियम, 1959 अंतर्गत न्यायालयीन शुल्क आकारण्यायोग्य दस्त आणि न्यायालयीन शुल्क आकारण्यास सूट मिळालेले दस्त याविषयी माहिती लिहा.
- प्र.9)** हरवलेल्या इन्स्ट्रुमेंटच्या वाटाघाटीसंबंधीच्या, बनावट साधन आणि फसवणूक करून किंवा बेकायदेशीर विचारात घेतलेले साधन याविषयीचे नियम लिहा.

भाग-क

प्र.10) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

[3×5=15]

- अ) दिवाणी प्रक्रिया संहिता-कलम-34
- ब) इच्छापत्रांची नोंदणी
- क) अँड व्हॅलोरेम कोर्ट फी
- ड) नोटिंग आणि प्रोटेस्ट
- इ) व्याज देण्याचा लवादाचा अधिकार

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4617

[6273]-501

[Total No. of Pages : 4

Third Year LL.B. (Three Years Course)
LC - O 901 : CIVIL PROCEDURE CODE
(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any three questions from Part A. Each questions in Part A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any two questions from Part B. Each questions in Part B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any three questions from Part C. Each questions in Part C is for 5 marks.*
- 4) *Figures to the rights indicate full marks.*

PART - A

[45]

- Q1)** Civil Courts has jurisdiction to take cognizance of all suits of Civil nature. Explain.
- Q2)** Explain in detail the provisions of different Modes of Execution of Decree.
- Q3)** What are the general provisions of Plaint? When plaint can be rejected?
- Q4)** Explain the general provisions relating to appeals and provisions of appeals from order.
- Q5)** Enumerate the provisions relating to suit by or against a minor and person of unsound mind.

P.T.O.

PART - B

[20]

- Q6)** Explain the judgment and decree and differentiate between them.
- Q7)** Explain the rules of procedure as regarding withdrawal or compromise of suits.
- Q8)** Explain in detail about the rules of extension of period of limitation under the Limitation Act 1963.
- Q9)** Discuss in detail how a receiver is appointed. What are his rights and duties?

PART - C

Q10) Answer any three of the following Short notes [15]

- a) Adjournment
- b) Caveat
- c) Transfer of Suit
- d) Summary of Suit
- e) Commissions

Total No. of Questions : 10]

PB4617

[6273]-501

Third Year LL.B. (Three Years Course)
LC - O 901 · CIVIL PROCEDURE CODE
(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.
 - 4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग - अ

[45]

प्र.1) दिवाणी न्यायालयांना दिवाणी स्वरूपाच्या सर्व खटल्यांची दखल घेण्याचे अधिकार आहेत. स्पष्ट करणे.

प्र.2) डिक्रीच्या अंमलबजावणीच्या विविध पद्धतींच्या तरतुदींचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्र.3) फिर्यादीच्या सर्वसाधारण तरतुदी काय आहेत? तक्रार कधी नाकारली जाऊ शकते?

प्र.4) अपीलांशी संबंधित सामान्य तरतुदी आणि आदेशातील अपीलांच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.5) अल्पवयीन आणि अस्वस्थ मनाच्या व्यक्तीच्या किंवा विरुद्ध दाव्यांशी संबंधित तरतुदींची गणना करा.

प्र.6) निर्णय आणि डिक्री स्पष्ट करा आणि त्यांच्यात फरक करा.

प्र.7) दावे मागे घेण्याबाबत किंवा तडजोड करण्याबाबत प्रक्रियेचे नियम स्पष्ट करा.

प्र.8) कालमर्यादा कायदा 1963 अंतर्गत मर्यादा कालावधी वाढविण्या नियमांबद्दल तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या.

प्र.9) रिसिव्हर ची नेमणूक कशी केली जाते याबद्दल तपशीलवार चर्चा करा. त्याचे अधिकार आणि कर्तव्ये काय आहेत?

प्र.10) खालीलपैकी कोणत्याही तीन लघु नोट्सची उत्तरे द्या.

[15]

- अ) स्थगिती
- ब) चेतावणी
- क) दाव्याचे इतर कोर्टात निक्षेपण
- ड) सारांशी दावा
- इ) कमिशन

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4618

[Total No. of Pages : 4

[6273]-502

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)

LC - 0902 : INTERPRETATION OF STATUTES

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any three questions from Part C Each question in Part C is for 5 marks.*
- 4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A

Q1) What is statutory interpretation, and what are the general rules for interpreting statutes? [15]

Q2) Define taxing statutes and discuss the principles for interpreting them. [15]

Q3) Describe internal aids to interpretation and illustrate them with relevant cases. [15]

Q4) Provide a detailed explanation of interpreting statutes affecting jurisdiction. [15]

Q5) Define a statute and discuss the classification of statutes in detail. [15]

P.T.O.

PART - B

Q6) Define legal fiction and discuss the principles governing its interpretation. [10]

Q7) Discuss various modes of interpretation of constitution with relevant case laws. [10]

Q8) Explain external aids for interpreting statutes using relevant case precedents. [10]

Q9) Define interpretation of statutes and briefly explain the different types of statutes. [10]

PART - C

Q10) Write Short Notes (Any Three): [15]

- a) Public Statutes
- b) Non obstante clause
- c) Reddendo singulari singulis
- d) Rule of last antecedent
- e) Salient features of the General Clauses Act, 1897.

Total No. of Questions : 10]

PB4618

[6273]-502

Third Year LL.B.(Three Year Law Course)

LC - 0902 : INTERPRETATION OF STATUTES

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.
 - 4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग - अ

प्र.1) वैधानिक अर्थ लावणे म्हणजे काय आणि कायद्याचा अर्थ लावण्याचे सामान्य नियम काय आहेत?[15]

प्र.2) कर आकारणी कायद्याची व्याख्या करा आणि त्यांचा अर्थ लावणाऱ्या तत्वांची चर्चा करा. [15]

प्र.3) अर्थ लावण्यासाठी अंतर्गत सहाय्यांचे वर्णन करा आणि संबंधित न्यायनिर्णयांसह त्यांचे स्पष्टीकरण करा.[15]

प्र.4) अधिकारक्षेत्राला प्रभावित करणाऱ्या कायद्यांचे अर्थ लावण्याचे तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या. [15]

प्र.5) कायद्याची व्याख्या करा आणि विविध प्रकारच्या कायद्यांची तपशीलवार चर्चा करा. [15]

भाग-ब

प्र.6) कायदेशीर काल्पनिक कथा परिभाषित करा आणि त्याचा अर्थ लावण्यासाठी लागू असणाऱ्या तत्वांवर चर्चा करा. [10]

प्र.7) संबंधित न्यायनिर्णयांचा हवाला देऊन संविधानाचा अर्थ लावण्याच्या विविध पद्धतींची चर्चा करा. [10]

प्र.8) संबंधित न्यायनिर्णयांसह कायद्यांचा अर्थ लावण्यासाठी बाह्य सहाय्य समजावून सांगा. [10]

प्र.9) कायद्यांचा अर्थ लावा आणि विविध प्रकारच्या कायद्यांचे थोडक्यात स्पष्टीकरण द्या. [10]

भाग-क

प्र.10) कोणत्याही तीन वर लहान टिपा लिहा. [15]

अ) सार्वजनिक कायदे

ब) नॉन-ऑब्सटंट क्लॉज

क) रेडेंडो सिंगुला सिंगुलिस

ड) शेवटच्या पूर्ववर्तीचा नियम

इ) सर्वसाधारण वाखंड अधिनियम , 1897 ची ठळक वैशिष्ट्ये

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB-4619

[Total No. of Pages : 4

[6273]-503

LL.B.

(Third Year of Three Years Law Course)

LC - 0903 : ENVIRONMENTAL LAW

(2017 Pattern) (Revised) (Semester - V)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any three questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.*
- 2) Answer any two questions from part B. Each question in part B is for 10 marks.*
- 3) Answer question No.10 from part C as directed. Question No.10 is for 15 marks.*

PART - A

[3 × 15 = 45]

- Q1)** Explain the provisions relating to environmental protection under Par III and Par IV of the Indian Constitution.
- Q2)** Explain various Measures taken for protection and conservation of natural resources, under The Water Act, 1974.
- Q3)** Discuss the impact of Stockholm Conference, 1972 in India with reference to Environmental Laws.
- Q4)** Explain the significance of World Summit on Sustainable Development, 2002 in India.
- Q5)** Explain the Historical origin of Environment Law, International and Indian perspective.

P.T.O.

PART - B

[2 × 10 = 20]

- Q6)** Describe various Authorities under The Wildlife Protection Act, 1972 to protect wildlife.
- Q7)** Explain the various powers of forest officers, offences and penalties under The Forest Act, 1927.
- Q8)** Explain the origin and development of Environmental Law in India.
- Q9)** Discuss the Criminal Liability and Environment Protection - Offences affecting public health and safety under Indian Penal Code, 1860

PART - C

[3 × 5 = 15]

Q10) Write a Note on any Three :

- a) Environment Impact Assessment
- b) Types of Forests
- c) Negligence
- d) Sound pollution
- e) Earth summit

❧❧❧

Total No. of Questions : 10]

PB-4619

[6273]-503

LL.B.

(Third Year of Three Years Law Course)

LC - 0903 : पर्यावरण कायदा

(2017 Pattern) (Revised) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
- 3) निर्देशानुसार भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[3 × 15 = 45]

- प्रश्न 1)** भारतीय संविधानाच्या भाग III आणि भाग IV अंतर्गत पर्यावरण संरक्षणाशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2)** जल अधिनियम, 1974 अंतर्गत नैसर्गिक संसाधनांचे संरक्षण आणि संवर्धन करण्यासाठी घेतलेल्या विविध उपाययोजनांचे स्पष्टीकरण द्या.
- प्रश्न 3)** पर्यावरण कायद्याच्या संदर्भात स्टॉकहोम कॉन्फरन्स, 1972 च्या भारतातील प्रभावाची चर्चा करा.
- प्रश्न 4)** भारतात शाश्वत विकास, 2002 वर जागतिक शिखर परिषदेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न 5)** पर्यावरण कायद्याची ऐतिहासिक उत्पत्ती, आंतरराष्ट्रीय आणि भारतीय दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

भाग - ब

[2 × 10 = 20]

- प्रश्न 6)** वन्यजीव संरक्षणासाठी वन्यजीव संरक्षण कायदा, 1972 अंतर्गत विविध प्राधिकरणाचे वर्णन करा.

- प्रश्न 7) वन अधिनियम, 1927 अंतर्गत विविध गुन्हे आणि दंड, वन अधिकाऱ्यांचे अधिकार स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) भारतातील पर्यावरण कायद्याची उत्पत्ती आणि विकास स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) गुन्हेगारी दायित्व आणि पर्यावरण संरक्षण – भारतीय दंड संहिता, 1860 अंतर्गत सार्वजनिक आरोग्य आणि सुरक्षिततेवर परिणाम करणारे गुन्हे यावर चर्चा करा.

भाग - क

[3 × 5 = 15]

- प्रश्न 10) कोणत्याही तीन वर टीपा लिहा :
- अ) पर्यावरण प्रभाव मुल्यांकन
- ब) जंगलांचे प्रकार
- क) निष्काल जीपणा
- ड) ध्वनी प्रदूषण
- इ) पृथ्वी शिखर

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4620

[Total No. of Pages : 4

[6273]-504

**Third Year LL.B. (Three Year Course)
LP-0904 : PRACTICAL TRAINING
Drafting Pleading and Conveyance
(2017 Pattern) (Semester - V) (Paper - III)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any **THREE** questions from part A. Each question carry 15 marks.
- 2) Answer any **TWO** questions from part B. Each question carry 10 marks.
- 3) Answer any **three** question No. 10 from part C. as directed question No. 10 carry 5 marks.

PART-A

[3×15=45]

- Q1)** Draft a plaint for the buyer to file a Suit for specific performance of contract.
- Q2)** “Draft a sale deed for an immovable property situated in Pune in favor of Mr. Ajit Kulkarni”.
- Q3)** “Draft a written statement on behalf of Mr. Arjun in a suit for the recovery of the price of goods sold, filed by Mr. Joshi in the court of the Civil Judge, Senior Division”.
- Q4)** “Draft a criminal complaint on behalf of Mr. Satyam to seek cognizance for defamation against Mr. Prasad, the leader of XPS, a political party who allegedly defamed the complainant”.
- Q5)** Draft a Writ Petition under Art. 226 of the constitution of India to file before the Hon’ble High Court to issue a Writ of Mandamus.

P.T.O.

PART - B

[2×10=20]

- Q6)** Draft a General Power of Attorney by Mr. Gopal Krishna in favor of Mr. Renjit for the sale of five acres of garden land situated in Pune.
- Q7)** Draft a legal notice demanding repayment of a loan amounting to Rs. 3,00,000 (Three lakh only), paid on the basis of a demand promissory note executed by Mr. Rahul, a permanent resident of Pune, on 25.05.2022.
- Q8)** Draft a petition for divorce by mutual consent.
- Q9)** Draft Appeal form a judgment and decree dismissing a suit.

PART - C

[3×5=15]

Q10) Drafts on THREE.

- a) Rules of pleadings
- b) Object of Conveyance
- c) Application for Anticipatory Bail
- d) Draft a Will Deed
- e) Draft an indemnity bond to be submitted to the employer by the employee

* * *

Total No. of Questions : 10]

PB4620

[6273]-504

Third Year LL.B. (Three Year Course)
LP-0904 : PRACTICAL TRAINING
Drafting Pleading and Conveyance
(2017 Pattern) (Semester - V) (Paper - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
 - 3) उत्तर प्रश्न क्र. 10 निर्देशानुसार भाग-क पासून 10. प्रश्न क्रमांक 10 हा 5 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[3×15=45]

प्र.1) खरेदीदारातर्फे कराराच्या विनिर्दिष्ट पालनासाठी दाव्याचा मसुदा तयार करा.

प्र.2) श्री. अजित कुलकर्णी यांच्यासाठी पुणे स्थित स्थावर संपत्तीचा विक्री नामा ड्राफ्ट करा.

प्र.3) पुणे येथील सिव्हिल जजाच्या, वरिष्ठ विभागातील न्यायाधीशाच्या न्यायालयात श्री जोशी विक्री केलेल्या मालाचा मोबदला मिळण्यासाठी केलेल्या दाव्यात प्रतिवादी श्री अर्जुन यांच्यातर्फे जबाब दाखल करा.

प्र.4) XPS पक्षाच्या श्री प्रसाद यांनी केलेल्या मानहानीपूर्ण वक्तव्या साठी श्री सत्यम यांच्यातर्फे मानहानी बाबत फौजदारी खटल्यासाठी तक्रार अर्ज तयार करा.

प्र.5) संविधानाच्या आर्ट 226 अंतर्गत मुंबई उच्च न्यायालयात रीट ऑफ मॅनड्यामस ची पेटीशन ड्राफ्ट करा.

प्र.6) पुणे स्थित पाच एकर हरित क्षेत्रातील भूमी च्या विक्रीसाठी श्री. गोपाळ कृष्णां तर्फे श्री रेंजनिथ यांना विक्री अधिकार देण्यासाठी मुखत्यारपत्र तयार करा.

प्र.7) पुणे येथे स्थानिक असलेल्या श्री. राहुल, यांनी तीन लाख रूपये कर्जा संबंधी केलेल्या वचनपत्रांतर्गत रक्कम वसुली ची 25.05.2022 रोजी ची नोटिस ड्राफ्ट करा.

प्र.8) सहमतीने घटस्फोट देण्यासाठी पेटिशन तयार करा.

प्र.9) दावा फेटाळल्याच्या निर्णयाविरुद्ध अपील ड्राफ्ट करा.

प्र.10) कोणतेही तीन लिहा.

[3×5=15]

- अ) वादपत्राचे नियम
- ब) हस्तांतरपत्राची उद्दिष्टे
- क) अग्रीम जामीन अर्ज
- ड) इच्छापत्र
- इ) कर्मचाऱ्याने मालकाला देण्यासाठीचे नुकसानभरपाई हमीपत्र ड्राफ्ट करा.

* * *

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB-4624

[Total No. of Pages : 4

[6273]-508

LL.B.

(Third Year of Three Year Law Course)

LO - 0908 : LAND LAWS - I

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any three questions from Part A. Each for 15 marks.*
- 2) *Answer any two questions from Part B. Each for 10 marks.*
- 3) *Write three short notes from Part C. Each for 5 Marks.*

PART - A

Answer the following questions in detail (Any Three) : [3 × 15 = 45]

- Q1)** Define Real Estate Agent and explain the functions of Real Estate Agent prescribed under The Real Estate (Regulation and Development) Act, 2016.
- Q2)** Discuss in detail Rights, Duties, Liabilities and Disabilities of an Apartment owner, Tenants and Users under the Maharashtra Apartment Ownership Act, 1970.
- Q3)** Define Promotor? What are the duties, functions and liabilities of Promotor under The Real Estate (Regulation and Development) Act, 2016?
- Q4)** Discuss Landlord's duty to keep premises in good repairs and not to cut off or withhold essential supply or service given under the Maharashtra Rent Control Act, 1999.
- Q5)** Explain Control of Development and use of Land included in Development Plans with legal provisions incorporated in The Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966.

P.T.O.

PART - B

Answer the following questions in detail (Any Two) : [2 × 10 = 20]

- Q6)** Write a detailed note on Composition, Power and Functions of The Real Estate Appellate Tribunal.
- Q7)** Write a detailed note on the provisions regarding jurisdiction of Courts and appeal under section 33 and section 34 of The Maharashtra Rent Control Act 1999?
- Q8)** Explain the object and application of The Maharashtra Ownership Flats Act, 1963 and write a detailed note on offences by the promotor and companies.
- Q9)** Explain the object and application of The Maharashtra Rent Control Act 1999 and write an explanatory note on the Special provisions for recover of possession by members of armed forces

PART - C

[3 × 15 = 15]

Q10) Write short note (Any Three) :

- a) Rights And Duties of Allottees under The Real Estate (Regulation and Development) Act, 2016.
- b) Standard Rent and permitted increase
- c) Content of Development Plan
- d) Registration of Real Estate Project
- e) Registration and effect of non registration of agreement under MOFA

❧❧❧

Total No. of Questions : 10]

PB-4624

[6273]-508

L.L.B.

(Third Year of Three Year Law Course)

LO - 0908 : LAND LAWS - I

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येकी 15 गुण.
- 2) भाग-ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येकी 10 गुण.
- 3) भाग-क मधील तीन टिपा लिहा. प्रत्येकी 05 गुण.

भाग - अ

खालील प्रश्नांची तपशीलवार उत्तरे द्या (कोणतेही तीन)

[3 × 15 = 45]

- प्रश्न 1) स्थावर संपदा अभिकर्ताची व्याख्या करा आणि स्थावर संपदा (नियमन आणि विकास) कायदा, 2016 अंतर्गत विहित केलेल्या स्थावर संपदा अभिकर्ताची कार्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, 1970 अंतर्गत वेश्म मालक, भाडेकरू आणि वापरकर्ते यांचे हक्क, कर्तव्ये, दायित्वे आणि अक्षमता याबद्दल तपशीलवार चर्चा करा.
- प्रश्न 3) प्रवर्तक परिभाषित करा? स्थावर संपदा (नियमन आणि विकास) अधिनियम, 2016 अंतर्गत प्रवर्तकांची कर्तव्ये, कार्ये आणि दायित्वे काय आहेत?
- प्रश्न 4) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण अधिनियम, 1999 अंतर्गत दिलेला जागा चांगल्या दुरूस्तीमध्ये ठेवणे आणि अत्यावश्यक पुरवठा किंवा सेवा खंडित किंवा रोखू नये या जागामालकांच्या कर्तव्यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 5) महाराष्ट्र प्रादेशिक आणि नगररचना अधिनियम, 1966 मध्ये अंतर्भूत केलेल्या कायदेशीर तरतुदींसह विकास आराखड्यांमध्ये समाविष्ट असलेल्या जमिनीचा विकास आणि वापर नियंत्रण स्पष्ट करा.

भाग - ब

खालील प्रश्नांची तपशीलवार उत्तरे द्या (कोणतेही दोन)

[2 × 10 = 20]

- प्रश्न 6)** स्थावर संपदा अपील न्यायाधिकरणाची रचना, शक्ती आणि कार्ये यावर तपशीलवार नोंद लिहा.
- प्रश्न 7)** महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण अधिनियम 1999 चे कलम 33 आणि कलम 34 अंतर्गत न्यायालये आणि अपील यांच्या अधिकार क्षेत्राबाबतच्या तरतुदींवर तपशीलवार नोंद लिहा?
- प्रश्न 8)** महाराष्ट्र मालकी हक्काच्या सदनिका कायदा, 1963 ची उद्देश आणि विनियोग स्पष्ट करा आणि प्रवर्तक आणि कंपन्यांनी केलेल्या गुन्हांची तपशीलवार नोंद लिहा.
- प्रश्न 9)** महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायदा 1999 चा उद्देश आणि लागू होणे बाबत स्पष्ट करा आणि सशस्त्र दलाच्या सदस्यांच्या जागेचा ताबा परत मिळवण्यासाठी विशेष तरतुदींवर स्पष्टीकरणात्मक नोंद लिहा.

भाग - क

प्रश्न 10) टिपा लिहा (कोणत्याही तीन)

[3 × 5 = 15]

- अ) स्थावर संपदा (नियमन आणि विकास) अधिनियम 2016 अंतर्गत वाटपग्राहीचे अधिकार आणि कर्तव्ये
- ब) प्रमाण भाडे आणि अनुज्ञात वाढ
- क) विकास आराखड्याचे घटक
- ड) स्थावर संपदा प्रकल्पाची नोंदणी
- ई) महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, 1970 अंतर्गत कराराची नोंदणी आणि नोंदणी न केल्याचे परिणाम

ॐ ॐ ॐ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4626

[6273]-601

[Total No. of Pages : 4

Third Year LL.B. (Three Years Course)

LC - 1001 : THE CRIMINAL PROCEDURE CODE

(Revised 2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any THREE questions from part A. Each question carry 15 marks.*
- 2) *Answer any TWO questions from part B. Each question carry 10 marks.*
- 3) *Answer question no. 10 from part C as directed. Question No. 10 is for 15marks.*

PART - A

[3×15=45]

- Q1)** Explain the provisions relating to Trial of Summons cases by the Magistrate under Criminal Procedure Code, 1973.
- Q2)** Explain the provisions relating maintenance of wife under Criminal Procedure Code, 1973.
- Q3)** Describe the provisions relating to judgement under Criminal Procedure Code, 1973.
- Q4)** Explain the provisions relating to arrest without warrant by the private person under Criminal Procedure Code,1973.
- Q5)** What is an anticipatory bail? Explain when can anticipatory bail be availed under Criminal Procedure Code, 1973.

P.T.O.

PART - B

[2×10=20]

- Q6)** Explain briefly the provisions relating to Appeals under Criminal Procedure Code, 1973.
- Q7)** Explain the provisions relating to trial before the Court of Session under Criminal Procedure Code, 1973.
- Q8)** Explain the provisions relating to power of criminal courts under Criminal Procedure Code, 1973.
- Q9)** Explain briefly the provisions relating to production of things under Criminal Procedure Code, 1973.

PART - C

Q10) Write a notes on any THREE

[3×5=15]

- a) Warrant cases and Summons cases.
- b) Summary trial.
- c) Framing of Charges.
- d) Search and Seizer.
- e) Cognisable Offences.

Total No. of Questions : 10]

PB4626

[6273]-601

Third Year LL.B. (Three Years Course)

LC - 1001 : THE CRIMINAL PROCEDURE CODE

(Revised 2017 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
 - 2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
 - 3) प्रश्न क्र. 10 निर्देशानुसार भाग क पासून प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.

भाग-अ

[3×15=45]

- प्र.1)** फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत दंडाधिकार्यांकडून समन्सच्या खटल्यांच्या सुनावणीशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्र.2)** फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत पत्नीच्या पालनपोषणासंबंधीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्र.3)** फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत निकालाशी संबंधित तरतुदींचे वर्णन करा.
- प्र.4)** फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत खाजगी व्यक्ती कडून वॉरंट शिवाय अटक करण्या संदर्भातील तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्र.5)** अटकपूर्व जामीन म्हणजे काय? फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत अटकपूर्व जामीन केव्हा मिळू शकतो हे स्पष्ट करा.

प्र.6) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत अपीलंशी संबंधित तरतुदी थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.7) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत सत्र न्यायालयासमोरील खटल्याशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.8) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत फौजदारी न्यायालयांच्या अधिकाराशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.9) फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 अंतर्गत वस्तूंच्या सादरीकरणासंबंधित संबंधित तरतुदी थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.10) कोणत्याही तीनवर टीप लिहा.

[3×5=15]

- अ) वॉरंट प्रकरणे आणि समन्स प्रकरणे
- ब) समरी ट्रायल
- क) आरोपाची निश्चिती
- ड) शोध आणि जप्ती
- इ) दखलपात्र गुन्हे

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PB4627

[Total No. of Pages : 2

[6273]602

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)

LC-1002 · ADMINISTRATIVE LAW

(2017 Pattern) (Revised) (Semester-VI)

Time : 3Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any 3 questions from part 'A '. Each question in part 'A 'is for 15 Marks.*
- 2) *Answer any 2 questions from part 'B '. Each question in part 'B' is for 10 Marks.*
- 3) *Answer any 3 questions from part 'C .Each question in part C is for 5 marks.*

PART-A

[3×15=45]

Q1) What is Delegated Legislation & discuss the Judicial Control on Delegated Legislation.

Q2) No one should be condemned unheard is the Principle which forms Part of Natural Justice. What are its components & necessary ingredients? Discuss.

Q3) Explain the Nature and scope of the Administrative Law with help of the Definitions given by well-known Scholars.

Q4) What is administrative Action? How administrative functions of the executives differs from quasi-Judicial Functions & rule making functions of executives.

Q5) The distinction between Sovereign and non- sovereign functions of the State has undergone a change in the recent past to held the State liable in Tort, Discuss.

P.T.O.

PART-B

[2×10=20]

Q6) Discuss Lokpal institutions in India with reference to Latest enactment.

Q7) Explain Rule of Law propounded by Dicey.

Q8) What is Administrative Tribunal? Discuss nature need & growth of Administrative Tribunal in India.

Q9) Discuss the various Privileges available to the Government in Legal Proceedings.

PART-C

[3×5=15]

Q10) Separation of Power

Q11) Judicial Review

Q12) Commission of Inquiry

Q13) Mandamus

Q14) Contractual liability of State

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB-4628

[Total No. of Pages : 4

[6273]-603

T.Y. LL.B.

(Three Years Law Course)

LC - 1003 : COMPANY LAW

(2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any Three questions from Part A. Each question in Part A carries 15 marks.*
- 2) *Answer any Two questions from Part B. Each question in Part B carries 10 marks.*
- 3) *Answer question no.10 from Part C as directed. Each question in Part C carries 5 marks.*

PART - A

[3 × 15 = 45]

- Q1)** Provide a definition for a Public Company and elucidate the step-by-step procedure for transforming a public company into a private company.
- Q2)** Analyse the diverse types of meetings within a corporate framework and assess the essential criteria for a meeting's validity, supported by pertinent case laws and illustrations.
- Q3)** Outline the various categories of companies and delve into the rights and privileges conferred upon Private Companies by the Companies Act, 2013.
- Q4)** Discuss the legal concept of a corporation as an artificial entity established by law, featuring perpetual succession and a common seal. Substantiate your explanation with relevant case laws.
- Q5)** Define the concept of "Lifting of Corporate Veil" and enumerate the statutory provisions that empower the authorities to lift the Corporate Veil.

P.T.O.

PART - B

[2 × 10 = 20]

- Q6)** Identify the eligibility criteria for individuals to serve as directors and elaborate on the diverse methods of appointing a director within the structure of a public company.
- Q7)** Describe the structure and authority of the National Company Law Tribunal, including its composition and powers, within the legal framework governing corporate entities.
- Q8)** Provide an in-depth explanation of the statutory obligations imposed on directors in a company, outlining their duties as mandated by law.
- Q9)** Explore the doctrine of 'Indoor Management' and elucidate its principles. Examine the exceptions that apply to the Indoor Management rule.

PART - C

[3 × 5 = 15]

Q10) Write short notes on any three.

- a) Corporate Governance
- b) Doctrine of Constructive Notice
- c) Debentures and Bonds
- d) Kinds of Shares
- e) Corporate Social Responsibility (CSR)

Total No. of Questions : 10]

PB-4628

[6273]-603

T.Y. LL.B.

(Three Years Law Course)

LC - 1003 : COMPANY LAW

(2017 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

सूचना :

- 1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
- 2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
- 3) निर्देशानुसार भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[3 × 15 = 45]

- प्रश्न 1)** सार्वजनिक कंपनीसाठी व्याख्या द्या आणि सार्वजनिक कंपनीचे खाजगी कंपनीत रूपांतर करण्यासाठी चरण - दर - चरण प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2)** कॉर्पोरेट फ्रेमवर्कमध्ये विविध प्रकारच्या मीटिंगचे विश्लेषण करा आणि संबंधित केस कायदे आणि उदाहरणांद्वारे समर्थित, बैठकीच्या वैधतेसाठी आवश्यक निकषांचे मूल्यांकन करा.
- प्रश्न 3)** कंपन्यांच्या विविध श्रेणींची रूपरेषा तयार करा आणि कंपनी कायदा, 2013 द्वारे खाजगी कंपन्यांना प्रदान केलेल्या अधिकार आणि विशेषाधिकारांचा शोध घ्या.
- प्रश्न 4)** शाश्वत उत्तराधिकार आणि सामान्य शिक्का असलेले, कायद्याने स्थापित केलेली कृत्रिम संस्था म्हणून कॉर्पोरेशनच्या कायदेशीर संकल्पनेची चर्चा करा. संबंधित केस कायदांसह तुमचे स्पष्टीकरण सिद्ध करा.
- प्रश्न 5)** “कॉर्पोरेट बुरखा उचलणे” या संकल्पनेची व्याख्या करा आणि कॉर्पोरेट बुरखा उचलण्यासाठी अधिकाऱ्यांना सक्षम करणाऱ्या वैधानिक तरतुदींची गणना करा.

- प्रश्न 6) व्यक्तींना संचालक म्हणून काम करण्यासाठी पात्रता निकष ओळखा आणि सार्वजनिक कंपनीच्या संरचनेत संचालक नियुक्त करण्याच्या विविध पद्धतींचा विस्तार करा.
- प्रश्न 7) नॅशनल कंपनी लॉ ट्रिब्युनलची रचना आणि अधिकार, त्याची रचना आणि अधिकार, कॉर्पोरेट संस्थांना नियंत्रित करणाऱ्या कायदेशीर फ्रेमवर्कमध्ये वर्णन करा.
- प्रश्न 8) कंपनीतील संचालकांवर लादलेल्या वैधानिक जबाबदाऱ्यांचे सखोल स्पष्टीकरण द्या, कायद्याने अनिवार्य केल्यानुसार त्यांची कर्तव्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) 'इनडोअर मॅनेजमेंट' च्या सिद्धांताचे अन्वेषण करा आणि त्याची तत्त्वे स्पष्ट करा. इनडोअर मॅनेजमेंट नियमात्वा लागू होणाऱ्या अपवादांचे परीक्षण करा.

- प्रश्न 10) कोणत्याही तीनवर लहान नोट्स लिहा.
- अ) कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स
- ब) रचनात्मक सूचना सिद्धांत
- क) डिबेंचर्स आणि बाँड्स
- ड) शेअर्सचे प्रकार
- इ) कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (CSR)

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PB4632

[Total No. of Pages : 4

[6273]-607

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)

LO 1008 (D) : LAND LAWS - II

(2017 Pattern) (Semester - VI)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 80

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any three questions from part A. Each question in part A is for 15marks.*
- 2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.*

PART - A

[3×15=45]

- Q1)** Explain the provisions pertaining to assessment and settlement of land revenue of nonagricultural lands under Maharashtra Land Revenue Code, 1956.
- Q2)** Explain in detail the termination of tenancy by operation of law under The Maharashtra Tenancy and Agricultural Lands Act, 1948.
- Q3)** Discuss the procedure for consolidation under the Maharashtra prevention of Fragmentation & Consolidation of Holdings Act, 1947.
- Q4)** What is the ceiling on holding of agriculture land under The Maharashtra Agricultural Lands (Ceiling on Holdings) Act 1961? Under what circumstances lands held in excess of ceiling area deemed to be within ceiling area?
- Q5)** Explain in detail the powers and duties of Revenue Officers under the Maharashtra Land Revenue Code, 1966.

P.T.O.

PART - B

[2×10=20]

- Q6)** Examine the duties and powers of the Agricultural Lands Tribunal under the Maharashtra Tenancy and Agricultural Lands Act, 1948.
- Q7)** Explain the particulars of Plaint and the grounds for rejection of Plaint under the Mamlatdar's Court Act, 1906.
- Q8)** Discuss the provisions regarding removal of encroachment of land vesting in Government Land under the Maharashtra Land Revenue Code, 1966.
- Q9)** Define the term land and state the provisions relating to permission for non-agricultural use and procedure for conversion of use of land from one purpose to another.

PART - C

[3×5=15]

Q10) Write Short Notes on (Any Three)

- a) Certificated Landlord
- b) Boundary and boundary marks
- c) Protected Tenant
- d) Right of tenant to exchange land
- e) Collector's power to revise mamlatdar's proceeding.

Total No. of Questions : 10]

PB4632

[6273]-607

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)

LO 1008 (D) : LAND LAWS - II

(2017 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 80

- सूचना :-
- 1) भाग अ मधील कोणतेही तीन प्रश्न उत्तर द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग ब मधील कोणतेही दोन प्रश्न उत्तर द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग क मधील कोणतेही तीन प्रश्न उत्तर द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ

[3×15=45]

- प्र.1)** महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, 1956 अंतर्गत अकृषिक जमिनीच्या जमीन महसुलाचे मूल्यांकन आणि सेटलमेंट संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्र.2)** महाराष्ट्र भाडेकरू आणि शेतजमीन अधिनियम, 1948 अंतर्गत कायद्याच्या अंमलबजावणीद्वारे भाडेकरार संपुष्टात आणण्याचे तपशीलवार वर्णन करा.
- प्र.3)** महाराष्ट्र प्रिव्हेन्शन ऑफ फ्रॅगमेंटेशन अँड कन्सोलिडेशन ऑफ होल्डिंग्स कायदा, 1947 अंतर्गत एकत्रीकरणाच्या प्रक्रियेची चर्चा करा.
- प्र.4)** महाराष्ट्र अग्रीकल्चरल लँड्स (सीलिंग ऑन होल्डिंग्स) कायदा 1961 अंतर्गत शेतजमीन धारण करण्याची कमाल मर्यादा किती आहे? कोणत्या परिस्थितीत कमाल मर्यादेपेक्षा जास्त असलेल्या जमिनी कमाल मर्यादेच्या क्षेत्रामध्ये समजल्या जातात?
- प्र.5)** महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, 1966 अंतर्गत महसूल अधिकाऱ्यांचे अधिकार आणि कर्तव्ये तपशीलवार स्पष्ट करा.

प्र.6) महाराष्ट्र भाडेकरू आणि शेतजमीन अधिनियम, 1948 अंतर्गत कृषी जमीन न्यायाधिकरणाची कर्तव्ये आणि अधिकार तपासा.

प्र.7) फिर्यादीचे तपशील आणि मामलतदार न्यायालय कायदा, 1906 अंतर्गत तक्रार नाकारण्याचे कारण स्पष्ट करा.

प्र.8) महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, 1966 अन्वये सरकारी जमिनीवरील जमिनीवरील अतिक्रमण काढण्याबाबतच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.9) जमीन या शब्दाची व्याख्या करा आणि अकृषिक वापराच्या परवानगीशी संबंधित तरतुदी सांगा आणि जमिनीचा वापर एका उद्देशातून दुसऱ्या उद्देशात रूपांतरित करण्याची प्रक्रिया सांगा.

भाग-क

प्र.10) कोणत्याही तीन वर लहान नोट्स लिहा.

[3×5=15]

अ) प्रमाणित जमीनदार

ब) सीमा आणि सीमा खुणा

क) संरक्षित भाडेकरू

ड) जमीन अदलाबदल करण्याचा भाडेकरूचा हक्क

इ) मामलतदारांच्या कार्यवाहीत सुधारणा करण्याचा जिल्हाधिकाऱ्यांचा अधिकार

